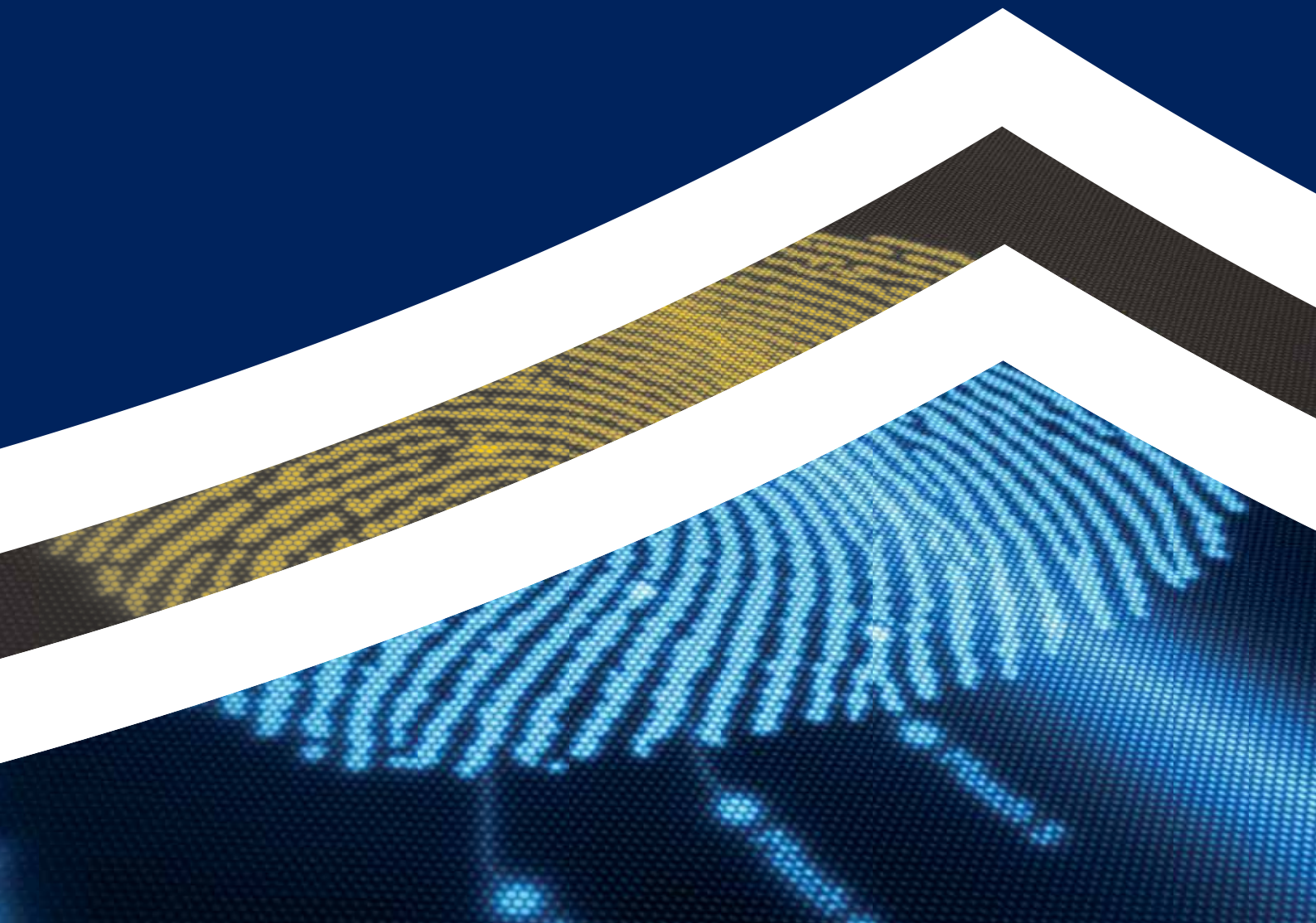
EUROPOL

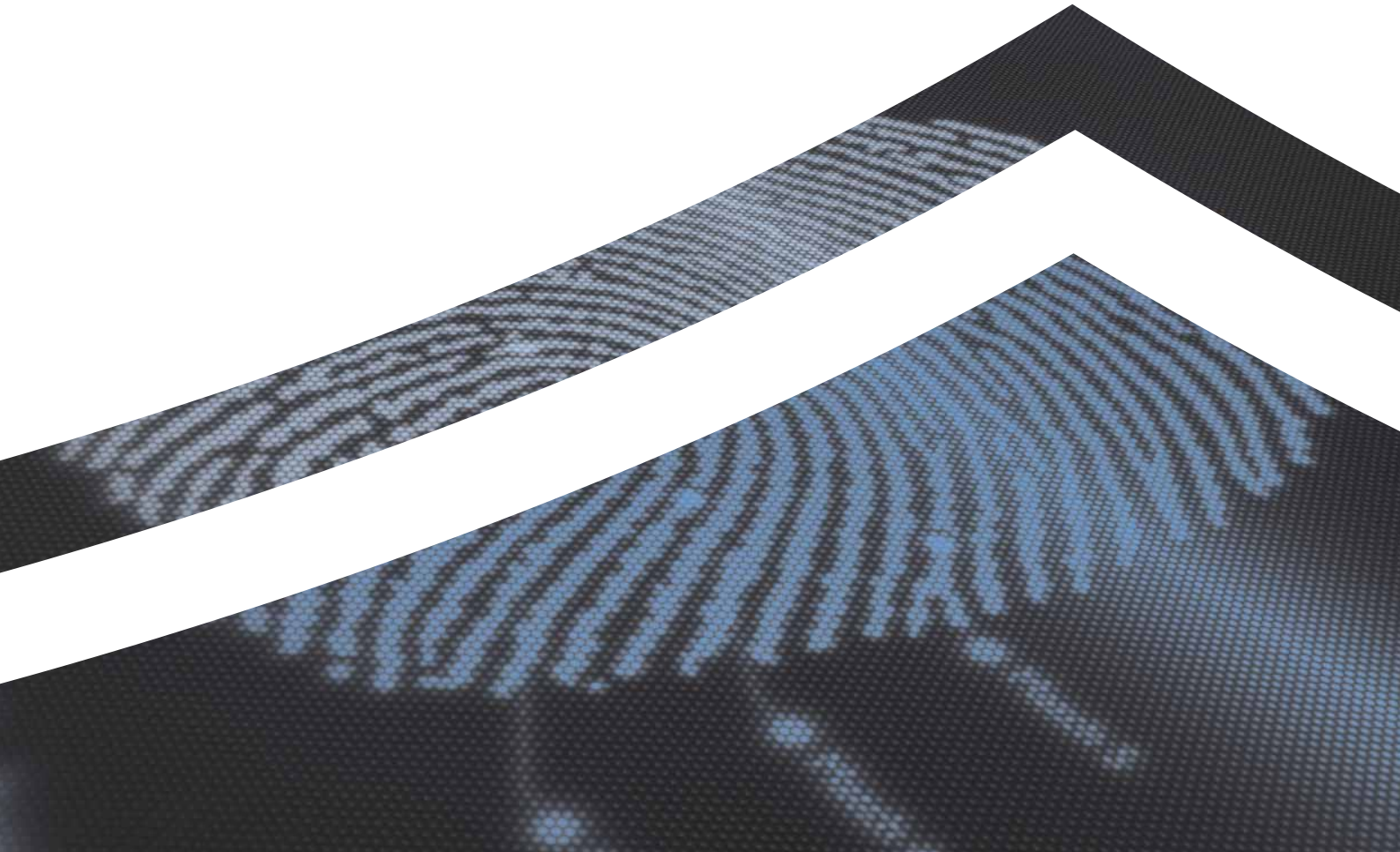
EUROPOL-KATSAUS

Yleiskertomus Europolin toiminnasta

EUROPOL-KATSAUS

Yleiskertomus Europolin toiminnasta

© Euroopan poliisivirasto, 2011

Julkaisu kattaa aikavälin 1. tammikuuta–31. joulukuuta 2010.

Kaikki oikeudet pidätetään. Jäljentäminen kaikissa muodoissaan on sallittu
vain Europolilta etukäteen saadulla luvalla.

Toimitus: Agnieszka Biegaj

Kannen valokuva: Fotolia

Erityiskiitokset kaikille julkaisun laadintaan osallistuneille valokuvaajille, EU:n jäsenvaltioiden
lainvalvontaviranomaisille ja Europolin yhteystoimistoille

Sisällys

Esipuhe 5

1 Tietoa Europolista 7
1.1 Tehtävät, tärkeimmät tavoitteet ja visio 7
1.2 Resurssit 8

2 Miten Europol toimii 9
2.1 Europol-yhteyshenkilöiden verkosto 10
2.2 Suojattu viestintäinfrastruktuuri 10
2.3 Europolin tietojärjestelmä 11
2.4 Suojattu tiedonvaihtoverkkosovellus 12
2.5 Analyysijärjestelmä 14
2.6 EU:n lainvalvonnan asiantuntijakeskus 20
2.7 Tietosuoja 22

3 Europolin operatiivinen toiminta 25
3.1 Terrorismi 27
3.2 Huumausaineet 30
3.3 Ihmiskauppa 33
3.4 Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö 36
3.5 Järjestetty laiton maahantulo 39
3.6 Euron väärentäminen 41
3.7 Maksukorttipetokset 44
3.8 Huipputeknologiaan liittyvä rikollisuus 47
3.9 Immateriaalioikeusrikokset 49
3.10 EU:n alv-petokset 51
3.11 Rahanpesu 52

4 Europolin toimialue 55
4.1 EU:n jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaiset 55
4.2 Europolin ulkoinen yhteistyö 56

5 Katsaus tulevaan 59
5.1 Strategia ja tavoitteet 59
5.2 Tulevaisuudennäkymät 59

Esipuhe

Tämä on *Europol-katsaus – Yleiskertomus Europolin toiminnasta,* jossa esitetään yhteenveto Euroopan poliisiviraston Europolin toiminnasta vuonna 2010.

Tässä julkaisussa kerrotaan Europolin aikaansaannoksista vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa Euroopassa. Näin myös täytetään Europolin velvollisuus esittää vuotuinen yleiskertomus toiminnastaan, mistä säädetään Europolista tehdyn neuvoston päätöksen 37 artiklan 10 kohdan c alakohdassa. *Europol-katsaus – Yleiskertomus Europolin toiminnasta* toimitetaan Euroopan unionin neuvostolle hyväksyttäväksi, ja neuvosto välittää sen tiedoksi Euroopan parlamentille. Kertomusta jaetaan myös suurelle yleisölle ja siitä keskustellaan Euroopan parlamentissa, mikä tekee Europolin toiminnasta avoimempaa.

Vuoden 2010 päättyessä päättyi myös Europolin ensimmäinen vuosi täysivaltaisena EU:n erillisvirastona. Europol jatkoi jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten tukemista kaikentyyppisen vakavan kansainvälisen rikollisuuden ja terrorismin ehkäisemisessä ja torjumisessa. Vuonna 2010 hyväksyttiin Euroopan unionin sisäisen turvallisuuden strategia. Europolilla oli keskeinen rooli strategian laadinnassa, ja se haluaa auttaa strategian toteuttamisessa onnistuneesti.

EU:n sisäisen turvallisuuden strategiassa Euroopan poliisivirastolle kaavaillaan keskeistä roolia. Näin Europol voi täyttää paremmin tehtävänsä antaa operatiivista tukea järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa. Strategian ytimenä on ajatus yhteisesti sovitusta eurooppalaisesta turvallisuusmallista, joka pohjautuu tiedusteluun perustuvaan poliisitoimintaan. Tämä auttaa määrittelemään EU:n yhteiset prioriteetit ja ymmärtämään paremmin EU:n sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvia uhkia. Tiedusteluun perustuva poliisitoiminta on ollut avainasemassa kaikessa Europolin toteuttamassa strategisessa arvioinnissa. Neuvosto on jo päättänyt EU:n uuden toimintapoliittisen syklin puitteista, joilla strategian tavoitteet saadaan toteutettua käytännössä.

EU:n ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn terrorismin rahoituksen jäljittämisohjelmaa (TFTP) koskevan sopimuksen tultua voimaan 1. elokuuta 2010 Europol nousi keskeiseen asemaan, kun sen tehtäväksi tuli varmistaa Yhdysvaltojen esittämät pyynnöt nimetyille rahaliikenteen sanomanvälityspalvelujen tarjoajille Euroopan unionin sisällä. Tämän EU:n ja Yhdysvaltojen uuden yhteistyön tavoitteena on tunnistaa, jäljittää ja tavoittaa rahat, joita käytetään terrorismiin.

Myös Europolin tuleva vuosi on yhtä lailla työntäyteinen. Tärkeimpiä tavoitteitamme ovat parannetun eurooppalaisen rikostiedustelumalliohjelman toteuttaminen, joka alkaa seuraavan EU:n järjestäytynyttä rikollisuutta koskevan uhka-arvion (OCTA) julkaisemisella toukokuussa 2011, ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskevien prioriteettien laatiminen EU:n neuvostossa. Europolissa ryhdytään myös muuttamaan strategista arviointia siten, että siihen sisällytetään vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta

koskeva uhka-arvio, joka tehdään ensimmäisen kerran vuonna 2013.

Europol on päässyt viime vuosina dynaamisessa kehityksessään vauhtiin, ja Europolin hallintoneuvosto tekee tiivistä yhteistyötä Euroopan komission kanssa suorittaakseen johdonmukaisen ja riippumattoman arvioinnin Europolin aikaansaannoksista sitä koskevien uusien oikeudellisten järjestelyjen tultua voimaan.

Kansainvälisten rikollis- ja terroristiverkostojen hajottaminen on edelleen Europolin keskeinen ja myös tärkein tehtävä. Europol tukee jatkossakin jäsenvaltioita rikostutkinnassa, operaatioissa ja hankkeissa, joilla pyritään vastaamaan näihin uhkiin.

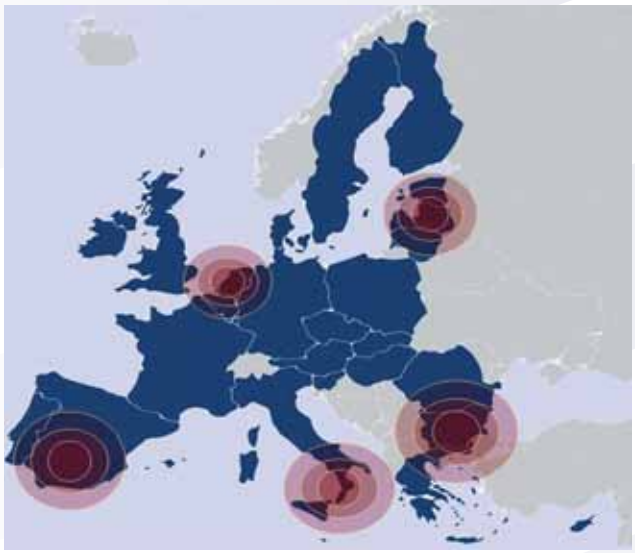
Rob Wainwright
Europolin johtaja

1 Tietoa Europolista

1.1 Tehtävät, tärkeimmät tavoitteet ja visio

Europol on lainvalvonnasta vastaava Euroopan unionin erillisvirasto, jonka tehtävänä on tukea EU:n jäsenvaltioita kaikentyyppisen kansainvälisen rikollisuuden ja terrorismin ehkäisemisessä ja torjunnassa. Europol auttaa tekemään Euroopasta kaikkien EU:n kansalaisten kannalta turvallisemman siten, että se tukee jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisia vaihtamalla ja analysoimalla rikostiedustelutietoja.

Laajat rikollis- ja terroristiverkostot ovat merkittävä uhka EU:n sisäiselle turvallisuudelle sekä ihmisten toimeentulolle ja turvallisuudelle. Suurimpia turvallisuusuhkia ovat terrorismi, kansainvälinen huumausainekauppa, ihmiskauppa, euro- ja maksukorttiväärennökset, petokset, lahjonta ja rahanpesu sekä muu järjestäytyneiden rikollisryhmien toiminta talouselämässä. Uusia uhkia ilmaantuu esimerkiksi verkkorikollisuuden, alv-petosten ja muun huipputeknologiaa ja EU:n sisämarkkinoiden vapauksia hyödyntävän kehittyneen rikollisuuden muodossa. Euroopan unionin ministerineuvosto on julistanut nämä kaikki prioriteettialoiksi.

EU:n järjestäytynyttä rikollisuutta koskevassa uhka-arviossa määritetyt rikollisuuden keskukset

Europolin tehtävänkuvaa ja valmiuksia uudistettiin ja vahvistettiin vuonna 2010, joten Europol pystyy vastaamaan näihin uhkiin uudella tavalla.

Europolin tavoitteena on lisätä Euroopan turvallisuutta tukemalla parhaalla mahdollisella tavalla jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisia. Se aikoo toteuttaa tämän tarjoamalla ainutlaatuisia operatiivisia palveluja Euroopan unionissa toimimalla pääasiallisena

- tukikeskuksena lainvalvontaoperaatioissa
- rikollisuutta koskevan tiedon keskuksena ja
- lainvalvonnan asiantuntijakeskuksena.

Vuonna 2010 hyväksyttiin EU:n sisäisen turvallisuuden strategia, johon EU:n pitkän aikavälin toimintamalli lainvalvonnan alalla perustuu. Sisäisen turvallisuuden strategiassa kartoitetaan EU:n sisäisen turvallisuuden politiikan eri näkökohtia ja luetellaan toiminnan strategisia suuntaviivoja. Strategiaa on täydennetty Euroopan komission tiedonannolla ([1]), jolla on tarkoitus tehostaa strategian toteutusta. Tiedonannossa eritellään viisi turvallisuuden alan tavoitetta, joista kolme – rikollisverkostojen hajottaminen, terrorismin ehkäisy ja verkkoympäristön turvallisuus – kuuluvat laajalti Europolin tehtävänkuvaan. Komission ehdottamat konkreettiset toimet näiden tavoitteiden täyttämiseksi vastaavat Europolin vakiintuneita asiantuntemusaloja.

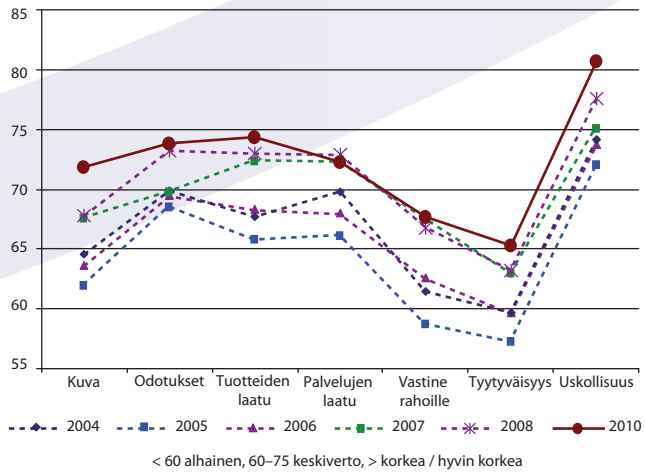
Näissä kahdessa asiakirjassa Europolille annetaan merkittävä asema strategian toteutuksessa, joten sillä on tilaisuus kehittyä entisestään lähivuosina. Yksi asiakirjojen johtavista ajatuksista on tiedusteluun perustuva poliisitoiminta. Lisäksi strategiassa määritetään asianmukaisesti Europolin tehtävät ja siinä todetaan, että Europolin päätavoitteita ovat tiedonkeruu ja -vaihto sekä lainvalvontaviranomaisten välisen yhteistyön toteuttaminen järjestäytyneen

([1]) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle ”EU:n sisäisen turvallisuuden strategian toteuttamissuunnitelma: viisi askelta kohti turvallisempaa Eurooppaa” (KOM(2010) 673 lopullinen).

rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa. Siinä myös korostetaan Europolin tehtävää laatia säännöllisesti uhka-arvioita.

Ulkoinen toimeksisaaja EPSI Rating toteutti vuonna 2010 verkkopohjaisen käyttäjätyytyväisyyskyselyn. Kyselyn tulosten mukaan Europoliin oltiin entistä tyytyväisempiä. Tulokset olivat jokaisella alueella yhtä lukuun ottamatta vuodesta 2002 toteutetun Europolin käyttäjäkyselyn historian korkeimmat. Kaikki Europolin 57 tuotetta saivat myönteisen arvion.

KÄYTTÄJIEN NÄKEMYS EUROPOLISTA

Lähde: Europolin käyttäjäkysely 2010.

1.2 RESURSSIT

Europolilla on käytössään ainutlaatuiset tietolähteet ja 698 asiantuntevaa työntekijää, joista 100 on analyytikkoja. Näiden avulla se selvittää ja jäljittää Euroopan vaarallisimpia rikollis- ja terroristiverkostoja. Lainvalvontaviranomaisia edustavat Europolissa 129 Europol-yhteyshenkilöä. Europol-yhteyshenkilöt työskentelevät yhteistyössä Europolin huipputurvallisessa operatiivisessa palvelukeskuksessa, joka päivystää 24 tuntia päivässä viikon jokaisena päivänä, ja käyttävät sen suojattuja tietokantoja. Näin on onnistuttu hajottamaan monia rikollis- ja terroristiverkostoja, pidättämään tuhansia vaarallisia rikollisia, saamaan takaisin miljoonia euroja ja pelastamaan satoja rikoksen uhreja, myös ihmiskaupan uhreiksi joutuneita lapsia.

PERUSTIETOJA EUROPOLISTA (2010)

- Toimipaikka: Haag, Alankomaat
- Henkilöstö: 698 työntekijää sekä 129 Europol-yhteyshenkilöä
- Budjetti: 92,8 miljoonaa euroa
- Toimialue: 27 EU:n jäsenvaltiota, 500 miljoonaa EU:n kansalaista
- Tukitoimet: 12 000 rajat ylittävää rikostutkintaa

Europolista tuli vuonna 2010 EU:n erillisvirasto, ja siitä lähtien se on saanut varoja EU:n talousarviosta. Europolin hallintoneuvosto, Euroopan komissio, Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan parlamentti osallistuvat kaikki Europolin talousarvion laadintaan. Aluksi Europolin talousarvio vuodelle 2010 oli 80,1 miljoonaa euroa. Erillisvirastoksi siirtymisen helpottamiseksi määrärahoja siirrettiin vuodelta 2009 vuodelle 2010 ja ne lisättiin vuoden 2010 talousarvioon. Siihen lisättiin myös komission avustuksia ja jonkin verran muita tuloja. Määrärahoja saatiin siis lisää lähes 12,7 miljoonaa euroa, joten vuoden 2010 tarkistettu talousarvio oli yhteensä 92,8 miljoonaa euroa.

2 Miten Europol toimii

© Fabiana Scarazzato

Kansainväliset rikollis- ja terroristiryhmät toimivat maailmanlaajuisesti ja käyttävät uusinta teknologiaa. Jotta tähän voitaisiin vastata tehokkaasti ja koordinoidusti, Europolin on oltava yhtä joustava ja innovatiivinen ja varmistettava, että sen menetelmät ja välineet ovat ajan tasalla. Europol pitää yllä alan huipputekniikkaan perustuvia tietokantoja ja viestintäkanavia ja käyttää nopeita ja turvallisia välineitä tärkeiden tietojen tallentamiseen, etsintään, katseluun, analysointiin ja yhdistelyyn. Tietojen keruuseen, analysointiin ja jakamiseen liittyy paljon henkilötietojen vaihtoa. Näitä tehtäviä hoitaessaan Europol noudattaa tiukimpia tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia vaatimuksia.

Kaikki Europolin tietokannat ja palvelut ovat käytettävissä 24 tuntia päivässä viikon jokaisena päivänä. Europol lähettää asiantuntijoita ja tarjoaa palvelujaan myös paikalle siirrettävän ”kenttäyksikön” avulla, aina kun jäsenvaltio sitä pyytää.

Europolin operatiivinen keskus

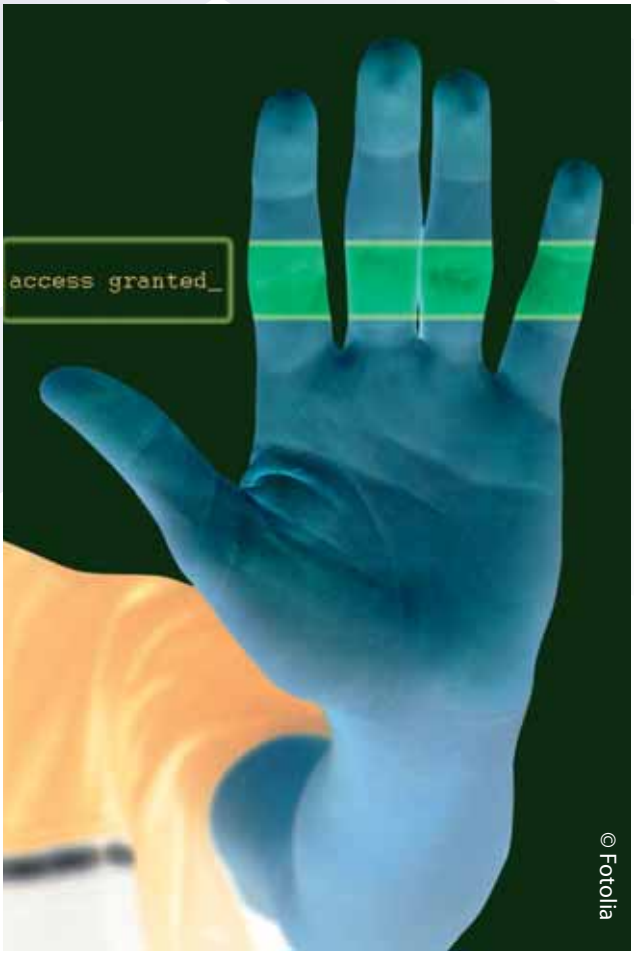
Europolin 24 tuntia päivässä viikon jokaisena päivänä päivystävä operatiivinen keskus on yhteinen tiedonvaihtokeskus Europolin, jäsenvaltioiden ja kolmansien osapuolten välillä. Operatiivisella keskuksella on viisi päätehtävää:

- Keskitetty ristiintarkistus: uusia tietoja verrataan nopeasti kaikkeen tietokannassa olevaan tietoon. Operatiivisia tietoja käsitellään Europolin järjestelmässä analyysitietokantojen (AWF) avulla. Analyysitietokannoissa keskitytään aina tiettyyn rikollisuuden alaan. Jos osumia löytyy useista analyysitietokannoista, tiedot kootaan yhdeksi analyysiraportiksi ja tiedot antaneelle osapuolelle annetaan nopeasti palaute ja kerrotaan löytyneet yhteydet, jotta EU:n rikollisuuden uudet suuntaukset ja kehityskulut voidaan selvittää.
- Europolin uuden oikeudellisen perustan ansiosta on mahdollista käsitellä henkilötietoja sen määrittämiseksi, ovatko kyseiset tiedot oleellisia Europolin tehtävien kannalta, ja niitä voidaan liittää Europolin tietojärjestelmään tai analyysitietokantoihin.
- Analyysituki aihekohtaisissa tapauksissa: Europol pystyy nyt analysoimaan ripeästi tapauksia ja tietoja, jotka liittyvät useisiin rinnakkaisiin analyysihankkeisiin.
- Kolmansille osapuolille tiedottaminen: operatiivinen keskus hoitaa kaiken tietojenvaihdon kolmansien osapuolten kanssa ja varmistaa, että tiedot välitetään oikeaan hankkeeseen jatkokäsittelyä varten ja että tietojen alkuperäinen antaja saa ajallaan asianmukaisen vastauksen.
- Poliisitoiminnan tukeminen suurissa tapahtumissa: operatiivinen keskus koordinoi tukea, jota Europol voi antaa poliisitoiminnalle suurissa tapahtumissa, kuten kansainvälisesti merkittävissä urheilutapahtumissa tai talouteen, politiikkaan tai kulttuuriin liittyvissä kokoontumisissa, jotka voivat olla rikollisten ja terroristien tähtäimessä.

2.1 Europol-yhteyshenkilöiden verkosto

Haagissa sijaitsevan Europolin toimipaikan ja jäsenvaltioiden pääkaupungeissa sijaitsevien 27 Europolin kansallisen yksikön välisistä yhteyksistä huolehtivat Europol-yhteyshenkilöt. Kyseessä on ainutlaatuinen 129 Europol-yhteyshenkilöstä muodostuva verkosto, jolla on merkittävä rooli jokapäiväisessä lainvalvontatoiminnassa. Se hoitaa tietojenvaihtoa sekä tukee ja koordinoi meneillään olevia rikostutkintoja. Europolissa toimii yhteyshenkilöitä myös kymmenestä EU:n ulkopuolisesta maasta ja järjestöstä. Nämä yhteyshenkilöt toimivat yhdessä Europolin kanssa yhteistyösopimusten pohjalta. Verkosto käyttää Europolin suojattuja viestintäkanavia. Lisäksi Europol on lähettänyt kaksi yhteyshenkilöä Washington DC:hen ja yhden Lyonissa sijaitsevaan Interpolin päätoimipaikkaan.

© Fotolia

© Fotolia

2.2 Suojattu viestintäinfrastruktuuri

Tukeakseen operaatioitaan ja pystyäkseen tarjoamaan yhä monipuolisempia operatiivisia ja strategisia palveluja jäsenvaltioille, EU:n ulkopuolisille maille ja kolmansille osapuolille Europol pitää jatkuvasti yllä ja kehittää teknisesti pitkälle kehittynyttä, luotettavaa ja tehokasta suojattua tietoliikenneinfrastruktuuria.

Europolin viestintäinfrastruktuurin kivijalkana on verkosto, joka yhdistää kaikki jäsenvaltiot ja yhä useampia EU:n ulkopuolisia valtioita ja kolmansia osapuolia, joiden kanssa Europol on tehnyt yhteistyösopimuksen. Vuonna 2010 verkostoyhteydet avattiin neljään uuteen EU:n ulkopuoliseen valtioon ja lisäksi tehtiin neljä päivitystä suojattuun ekstranet-palveluun.

Verkoston turvallisuus on Europolille ehdottoman ensisijaista, sillä huipputekniikkaan perustuva turvallisuus on kaikkien tiedustelutietoa ja muuta tietoa Europolille ja Europolin kautta jakavien osapuolten välisen luottamuksen perusta.

Operaatio Phantom

Europol auttoi helmikuussa 2010 Saksan poliisia pidättämään viisi laittoman maahantulon järjestäjää, joista kolme pääepäiltyä. Operaation aikana rikostutkijat tekivät 18 kotietsintää Berliinissä, Brandenburgissa ja Saksissa. Todisteiden lisäksi etsinnöissä takavarikoitiin yli 55 000 euroa käteistä, useita tietokoneita, käsiase ja kokaiinia. Kotietsinnöissä löydettiin yhdeksän Vietnamista kotoisin olevaa laitonta siirtolaista.

© Bernhard Gorholt

Europolin tukema rikostutkinta kohdistui yli 20 epäiltyyn, jotka salakuljettivat laittomia siirtolaisia ja antoivat näille "takeet" lopulliseen määränpäähän pääsemisestä, vaikka aiemmat salakuljetusyritykset olivat epäonnistuneet. Koko matkasta veloitettiin noin 10 000 euroa, ja matka kesti muutamasta päivästä viikkoihin. Laittomien siirtolaisten perheet olivat usein myyneet omaisuutensa rahoittaakseen matkan.

Joissakin tapauksissa siirtolaiset myivät laittomasti erilaisia hyödykkeitä, kuten savukkeita, rahoittaakseen matkansa eteenpäin Länsi-Eurooppaan, lähinnä Ranskaan ja Britanniaan. Joidenkin salakuljetettujen siirtolaisten kertoman mukaan vietnamilaiset pitävät Yhdistynyttä kuningaskuntaa unelmakohteena, jossa on helppo ansaita rahaa laittomia kannabisviljelmiä hoitavina ja suojelevina puutarhureina.

Rikostutkinta kohdistui eri puolilla Eurooppaa toimivaan rikollisverkostoon. Tšekki, Ranska, Unkari, Slovakia ja Yhdistynyt kuningaskunta suorittivat rinnakkaisia rikostutkintoja. Tähän laajamittaiseen operaatioon osallistui yli 250 rikostutkijaa Saksan liittovaltion poliisista ja Berliinin poliisista.

Europolin asiantuntijat olivat läsnä operatiivisessa koordinointikeskuksessa ja antoivat teknistä asiantuntija-apua ja operatiivista analyysitukea, koska kotietsintöjä tehtiin niin suuri määrä. Europol laati rikostutkintavaiheessa useita tiedusteluraportteja ja hoiti tiedustelutietojen vaihtoa, mikä auttoi osaltaan paljastamaan uusia rikollisyhteyksiä.

2.3 Europolin tietojärjestelmä

Europolin tietojärjestelmän (EIS) päätarkoituksena on löytää vastaavuuksia eri jäsenvaltioiden ja kolmansien osapuolten toimittamista tiedoista.

Saksa on toimittanut järjestelmään eniten tietoja, ja seuraavaksi eniten tietoja ovat toimittaneet Ranska, Belgia, Europol (kolmansien osapuolten puolesta) ja Espanja. On syytä huomata, että valtaosa tiedoista syötetään järjestelmään automaattisten tiedonlatausjärjestelmien avulla.

Vuoden 2010 alussa otettiin käyttöön järjestelmän uusi versio. Suurin muutos oli automaattisten käsittelykoodien käyttöönotto. Tämän ansiosta jäsenvaltiot pystyvät jakamaan arkaluonteisempaa tietoa,

koska tietojen suojaus on toteutettu optimaalisesti. Lisäksi automaattisten tiedonlatausjärjestelmien käyttöönottoa jäsenvaltioissa on onnistuttu tukemaan huomattavasti paremmin. Puola ja Britannia ottivat vuonna 2010 käyttöön omat automaattiset tiedonlatausjärjestelmänsä. Nyt niitä jäsenvaltioita, jotka pystyvät lataamaan tietoja Europolin järjestelmään automaattisesti, on kaksitoista. Monet maat valmistelevat järjestelmän käyttöönottoa.

Europolin tietojärjestelmä (joulukuu 2010)

Sisältö:
- 174 459 kohdetta
- 35 585 henkilökokonaisuutta

Joulukuuhun 2009 verrattuna Europolin tietojärjestelmään sisältyvien kohteiden määrä lisääntyi 28 prosenttia.

Keskeiset rikollisuuden alat:
- huumausainekauppa, 26 prosenttia kaikista kohteista
- ihmiskauppa, 24 prosenttia
- rahanväärentäminen, 20 prosenttia
- varkaudet, 9 prosenttia
- petokset ja kavallukset, 4 prosenttia

Käyttö:
- Europolin tietojärjestelmään syötettiin 137 339 uutta tietoa vuonna 2010.
- Järjestelmässä tehtiin 147 345 hakua vuonna 2010.

Käsittelykoodit

Käsittelykoodeilla suojataan tietolähdettä. Koodeilla varmistetaan tietojen turvallisuus ja niiden turvallinen ja asianmukainen käsittely tietojen omistajan toiveiden mukaisesti sekä jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä noudattaen. Käsittelykoodit ilmaisevat, mitä tiedolla voi tehdä ja kenellä on jatkossa oikeus tutustua siihen.

2.4 Suojattu tiedonvaihtoverkkosovellus

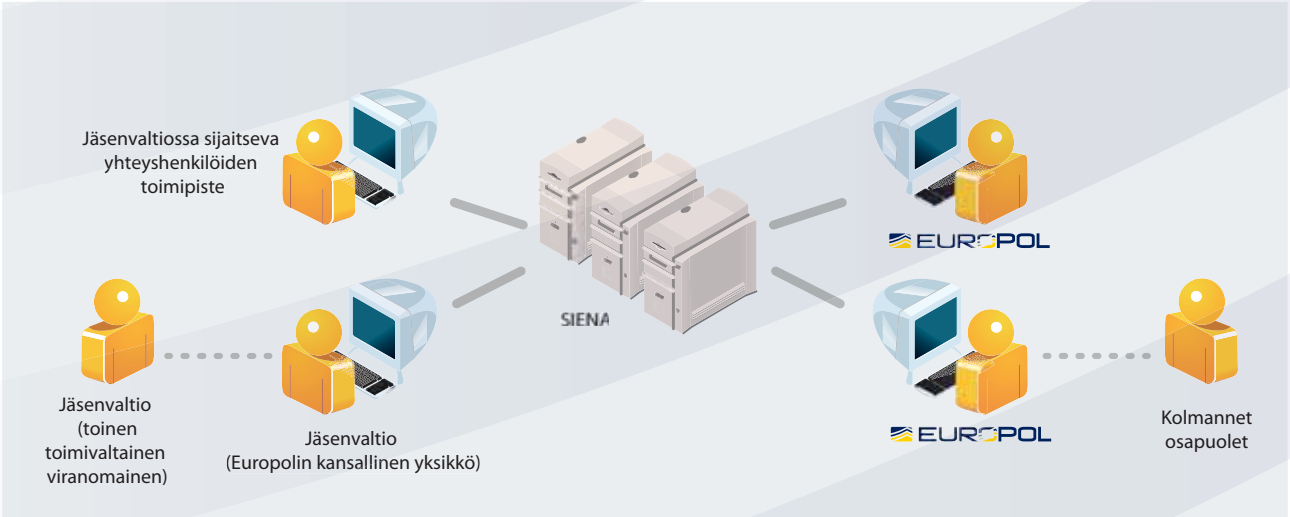
Suojattu tiedonvaihtoverkkosovellus (SIENA) on uuden sukupolven väline, joka on suunniteltu takaamaan sujuva, turvallinen ja helppo viestintä sekä rikoksiin liittyvien operatiivisten ja strategisten tietojen ja tiedustelutietojen vaihto Europolin, jäsenvaltioiden ja Europolin kanssa yhteistyösopimuksen tehneiden kolmansien osapuolten välillä.

Tiedonvaihto SIENAn kautta (2010)

- Uusia tapauksia pantiin vireille 11 738; kuukausittainen keskiarvo 978 → 12 prosentin lisäys vuoteen 2009 verrattuna.
- Uusista tapauksista 29 prosenttia liittyi huumeisiin, ja seuraavaksi suurimmat osuudet liittyivät petoksiin ja kavalluksiin (16 prosenttia), rahanväärentämiseen (13 prosenttia), laittomaan maahantuloon (9 prosenttia) ja muihin maksupetoksiin (8 prosenttia).
- Jäsenvaltioiden, Europolin ja kolmansien osapuolten välillä vaihdettiin 250 978 operatiivista viestiä; kuukausittainen keskiarvo 20 940.

SIENA on ollut käytössä 1. heinäkuuta 2009 lähtien. SIENAn suunnittelussa ja toiminnassa on painotettu erityisesti tietosuojaa ja luottamuksellisuutta kaikkien lainsäädännön vaatimusten noudattamiseksi. Myös turvallisuutta pidetään yhtä oleellisena, ja kaikki tarvittavat toimenpiteet on toteutettu, jotta salaisia tietoja voidaan vaihtaa turvallisesti. Lisäksi huomioon on otettu parhaat käytännöt lainvalvontaan liittyvässä tietojenvaihdossa, kuten luotettavuus ja käyttöehdot määrittävien käsittely- ja arviointikoodien käyttö.

SIENA suunniteltiin heti alusta lähtien käytettäväksi tietojenvaihdossa Europolin kansallisten yksikköjen, jäsenvaltioiden yhteystoimistojen ja Europolin välillä. Vuonna 2010 SIENAa mukautettiin niin, että sitä voidaan laajentaa jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisiin ja sellaisiin yhteistyökumppaneihin kuin Eurojust, Interpol, Australia, Kanada, Norja, Sveitsi ja Yhdysvallat. Käyttöoikeuksia otetaan parhaillaan käyttöön, ja tähän sisältyvät myös koulutus ja suojattujen verkkoyhteyksien perustaminen.

Europol varmistaa rikoksiin liittyvien tietojen turvallisen vaihdon SIENA-järjestelmän kautta.

Kommentteja ulkopuolisilta SIENAn käyttäjiltä

"Tämä on erittäin hyvä järjestelmä, johon on tehty huomattavia parannuksia." (Ranska)

"Tarkennettu haku ja tilastotoiminnot ovat meille enemmän kuin hyödyllisiä…" (Ranska)

"Pidän haku- ja tilastotoiminnoista, ne ovat todella uusia ja kaiken kaikkiaan mainiosti kehitettyjä…" (Ruotsi)

"SIENA 2.0 on parempi kuin ensimmäinen versio." (Alankomaat)

2.5 Analyysijärjestelmä

2.5.1 Operatiivinen analyysi

Analyysi on kaiken nykyaikaisen tiedusteluun perustuvan lainvalvontatoiminnan kulmakivi, ja sillä on ratkaiseva asema kaikessa Europolin toiminnassa. Europolin analyysivalmiudet perustuvat lainvalvonnan tarpeisiin sovitettuun huipputeknologiaan. Europolissa työskentelevät analyytikot käyttävät uusimpia menetelmiä ja huipputekniikkaa, joiden avulla puuttuvat palaset saadaan selvitettyä EU:n rajat ylittävissä rikostutkinnoissa. Analyytikot työskentelevät aihekohtaisten analyysitietokantojen avulla ja antavat tietoja EU:n jäsenvaltioissa meneillään olevia operaatioita varten. Nämä tiedot ovat olleet usein ratkaiseva askel monissa kansainvälisissä rikostutkinnoissa.

© Fotolia

Sosiaalisten verkostojen analyysi

Europol on ottanut käyttöön nykyaikaisen sosiaalisten verkostojen analyysin (SNA) innovatiivisena tapana analysoida tiedustelutietoja ja tukea suuria järjestäytynyttä rikollisuutta ja terrorismia koskevia rikostutkintoja.

Tiedustelutietoja tutkivat analyytikot voivat nyt käyttää matemaattisia algoritmeja kartoittaessaan ja mitatessaan monimutkaisia tai suuria tietojoukkoja ja eritellä nopeasti keskeiset toimijat, kohteeksi valittavien epäiltyjen ryhmät sekä muita piilossa olevia kuvioita, jotka jäisivät muutoin huomaamatta. Sosiaalisten verkostojen analyysi on erittäin hyödyllistä, ja se täydentää perinteisiä yhteysanalyysin tekniikoita, parantaa tiedusteluraporttien laatua ja auttaa priorisoimaan rikostutkintaa.

Europolin analyysijärjestelmä on operatiivinen tietojärjestelmä, johon on tallennettu Europolin sidosryhmiltä saatuja tietoja.

Analyysijärjestelmän eri osilla on seuraavia etuja:
- tiedon keskittäminen ja hallinta
- tarpeisiin sovitetut tiedonlouhintaratkaisut
- erilaisiin analyysityökaluihin perustuvat analyysivalmiudet.

Europolin järjestelmät on yhdistetty toisiinsa, joten yhteen järjestelmään syötettyjä tietoja voidaan käyttää myös muissa järjestelmissä.

Tietotekniikkaan perustuva rikostekninen tutkintaverkosto

Europol otti vuonna 2010 käyttöön huipputekniikkaan perustuvan välineen, jolla voidaan poimia ja analysoida rikoksiin liittyviä tietoja digitaalisessa muodossa olevasta aineistosta. Kyky eritellä tehokkaasti oleellista tietoa suurista määristä tietoteknistä tietoa siten, että ne hyväksytään edelleen myös tuomioistuimessa, on yhä tärkeämpi ase rikollisuuden torjunnassa. Tällä uudella teknisellä ratkaisulla Europol voi tarjota nyt laadukasta palvelua Euroopan lainvalvontayhteisölle, jossa tätä tietoa eritellään ja käsitellään. Erityisen merkittävä parannus on tapahtunut käsiteltävien tietojen määrässä. Keskitettyä palvelua on täydennetty mahdollisuudella tukea toimivaltaisia viranomaisia paikalla asiantuntijan paikallisesti käyttämällä siirrettävällä välineistöllä, joka on tarkoitettu tietoteknisten tietojen rikostekniseen tutkintaan.

2.5.2 Strateginen analyysi

Myös strategisella analyysilla on merkittävä asema Europolin analyysitoiminnassa.

Järjestäytynyttä rikollisuutta koskeva uhka-arvio (OCTA) vuodesta 2006

Järjestäytynyttä rikollisuutta koskeva uhka-arvio (OCTA) on merkittävin Europolin laatima strateginen analyysi. Euroopan unionin neuvosto laatii uhka-arvion perusteella omat prioriteettinsa ja suosituksensa järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan Euroopassa. Uhka-arvio laaditaan tiedusteluun perustuvan poliisitoiminnan periaatteiden mukaisesti, ja se on saanut tunnustusta edelläkävijähankkeena. Näiden muutamien vuosien aikana sen avulla on voitu ottaa käyttöön innovatiivisia käsitteitä, kuten rikollisuuskeskukset ja järjestäytyneiden rikollisryhmien typologia. Nämä käsitteet on hyväksytty ja omaksuttu politiikassa, lainvalvonnassa ja akateemisissa piireissä. Vuonna 2013 järjestäytynyttä rikollisuutta koskeva uhka-arvio korvataan pidemmälle kehitetyllä julkaisulla, vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskevalla uhka-arviolla (SOCTA).

Harmony-hanke ja toimintapoliittinen sykli

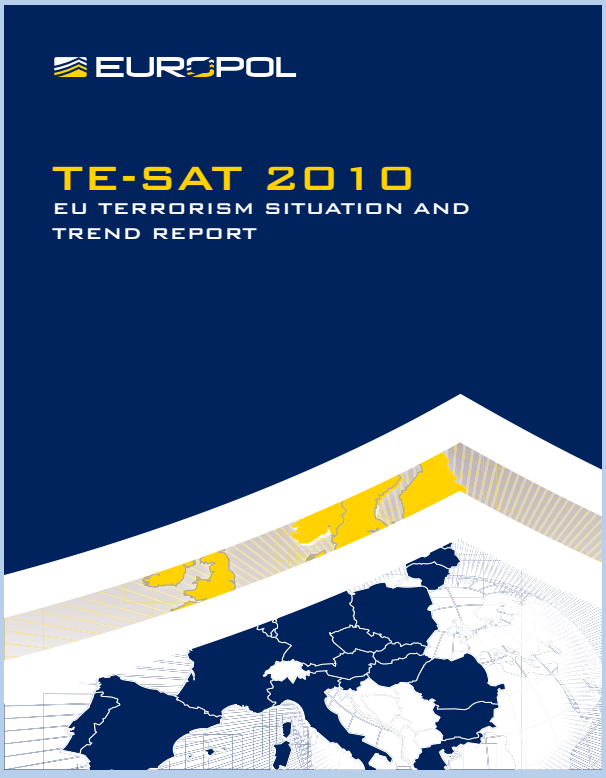
Euroopan komission rahoittama Harmony-hanke oli käynnissä lokakuusta 2009 joulukuuhun 2010. Hanketta johti Belgia, ja kumppaneina toimivat Europol, Alankomaat ja Yhdistynyt kuningaskunta. Hankkeen päätarkoituksena oli tarkistaa ja vahvistaa eurooppalaista rikostiedustelumallia. Europol osallistui Harmony-hankkeeseen koko ajan aktiivisesti ja edesauttoi merkittävästi kehitetyn menetelmän yleistä laatua.

Ensimmäinen kokeiluluonteinen kaksivuotinen toimintapoliittinen sykli alkaa järjestäytynyttä rikollisuutta koskevan uhka-arvion julkaisemisesta toukokuussa 2011. Uhka-arvion ohella Europol esittää myös päätelmät ja luettelon ensisijaisina pidettävistä rikollisuuden aloista ja mahdollisesti toteutettavista toimista. Tämän jälkeen neuvosto antaa päätelmät järjestäytynyttä rikollisuutta koskevista prioriteeteista. Täysi nelivuotinen toimintapoliittinen sykli alkaa vuonna 2013 neuvoston päätelmistä, jotka perustuvat Europolin ensimmäiseen vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskevaan uhka-arvioon (SOCTA).

Sisäisen turvallisuuden pysyvällä komitealla (COSI) on keskeinen asema toimintapoliittisessa syklissä. Komitean pitäisi tukea neuvostoa sen valitessa prioriteetteja sekä hyväksyessä monivuotisia strategiasuunnitelmia ja vuotuisia operatiivisia toimintasuunnitelmia neuvostossa päätettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Europol osallistuu aktiivisesti komitean menettelyihin, joten sen erityistä asiantuntemusta voidaan käyttää täysimääräisesti hyödyksi politiikan laadinnassa.

EU:n terrorismitilannetta ja suuntauksia koskeva raportti vuodesta 2007

Europol laati vuonna 2010 neljännen vuotuisen raporttinsa EU:n terrorismitilanteesta ja suuntauksista (TE-SAT). Raportista Euroopan parlamentti ja neuvosto saavat tietoja terrorismista EU:ssa lainvalvonnan kannalta katsottuna.

TE-SAT on yleisesti saatavilla oleva asiakirja, joka perustuu EU-maiden ja EU:n ulkopuolisten maiden sekä kumppaniorganisaatioiden, kuten Eurojustin, antamiin tietoihin.

Vuoden 2010 raportin mukaan terrorismiin liittyvien iskujen määrä EU:ssa on vähentynyt edelleen, mutta siinä varoitettiin, ettei valvontaa pidä vähentää. Ääri-islamilaiset terroristit tähtäävät EU:ssa ja sen ulkopuolella edelleen joukkomurhiin, minkä osoittaa radikalisoituneen Nigerian kansalaisen yritys räjäyttää yhdysvaltalaisen lentoyhtiön kone, joka lensi Amsterdamista Detroitiin 25. joulukuuta 2009. Vuoden 2010 TE-SAT-raportin mukaan yksi terrorismin suuntauksista on se, että islamistien terroriteot ovat yhä useammin yksin toimivien radikalisoituneiden yksittäisten henkilöiden itse suunnittelemia iskuja. Raportissa todetaan lisäksi, että vasemmisto- ja anarkistiterrorismi lisääntyy EU:ssa.

Venäläistä järjestäytynyttä rikollisuutta koskeva uhka-arvio vuodesta 2008

Venäläistä järjestäytynyttä rikollisuutta koskevassa uhka-arviossa (ROCTA) tarkastellaan venäläisen järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttamia nykyisiä ja odotettavissa olevia uhkia eri puolilla Euroopan unionia. Vuoden 2010 raportin mukaan venäläisellä järjestäytyneellä rikollisuudella on merkittävä rooli monilla rikollisuuden aloilla EU:ssa. Rahanpesu, ihmiskauppa, aseet, huumeet, savukkeiden salakuljetus, petokset ja talousrikokset ovat keskeisiä aloja, joille venäläisen järjestäytyneen rikollisuuden vaikutus ulottuu sekä EU:ssa että sen ulkopuolella. Venäläinen järjestäytynyt rikollisuus pyörittää toimintaansa finanssialan avulla, sillä se näyttää suosivan ja käyttävän hyväkseen tiettyjä finanssi- ja offshore-keskuksia sekä pankkeja ja rahoituslaitoksia eri puolilla EU:ta ja myös muualla maailmassa harjoittaessaan rikollista toimintaa ja saadakseen rikoksilla hankitut varat ”pestyä”.

Länsi-Afrikan järjestäytynyttä rikollisuutta koskeva uhka-arvio vuodesta 2009

Länsi-Afrikan järjestäytynyttä rikollisuutta koskevassa uhka-arviossa (OCTA-WA) todetaan Länsi-Afrikasta peräisin olevan järjestäytyneen rikollisuuden kasvava uhka ja erityisesti sen vaikutus EU:n sisäiseen turvallisuuteen. Uhka-arviossa eritellään uhkien pääpiirteitä ja esitetään näkemys niiden tehokkaasta torjunnasta. Raportissa arvioidaan järjestäytyneen rikollisuuden toiminnan pääasiallisia muotoja, joiden vuoksi Länsi-Afrikan rikostilanteella on yhteys EU:hun etenkin huumausainekaupan, ihmiskaupan, laittoman maahantulon ja petosten alalla. Siinä kuvataan myös Länsi-Afrikan järjestäytyneiden rikollisryhmien päätyypit ja niiden yhteydet järjestäytyneen rikollisuuden rakenteisiin Euroopan unionissa.

OCTA:n, ROCTA:n, OCTA-WA:n ja TE-SAT:n kaltaisten strategia-analyysien ansiosta päätöksentekijät saavat enemmän tukea prioriteettien määrittämiseen järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin monitahoisella alalla. Lainvalvontaviranomaiset voivat sitten suunnitella poliittisten suuntaviivojen perusteella omaa operatiivista toimintaansa kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Ne voivat käyttää myös olemassa olevia yhteistyömekanismeja, joihin kuuluvat Europol, Itämeren työryhmä ja Kaakkois-Euroopan yhteistyöaloite (SECI). Lissabonin sopimuksen ansiosta kattavien uhka-arvioiden merkitys kasvaa koko ajan, joten Europolista on tullut merkittävä osa politiikan laadintaan liittyvää prosessia.

Vastikään perustettiin Europolin kartoitus-, analyysi- ja ilmoitusryhmä (SCAN), jonka tarkoituksena on tuottaa EU:n kansallisille toimivaltaisille viranomaisille vielä yksi strateginen tuote: varhaisen vaiheen ilmoitus uusista järjestäytyneen rikollisuuden uhkista. SCAN-ryhmä antoi vuonna 2010 kuusi OC-SCAN-uhkailmoitusta. Nämä arviot saivat alkunsa Kroatian, Tšekin, Tanskan ja Suomen viranomaisten antamista varoituksista ja alustavista uhkaraporteista, ja ne perustuivat myös EU:n puheenjohtajavaltioina toimineiden Espanjan ja Belgian määrittämiin prioriteetteihin.

Vuonna 2010 laaditut OC-SCAN-uhkailmoitukset koskivat seuraavia aiheita:

- Moottoripyöräjengi Helvetin enkeleiden levittäytyminen Kaakkois-Eurooppaan. Moottoripyöräjengi Helvetin enkelit on lisännyt merkittävästi läsnäoloaan Itä-Euroopassa. Viime vuosina Helvetin enkelit on levittäytynyt erittäin nopeasti Kaakkois-Eurooppaan, etenkin Turkkiin ja Albaniaan. Ulottaessaan vaikutusvaltansa Kaakkois-Eurooppaan Helvetin enkelit on luonut tiiviit suhteet paikallisiin laittomiin moottoripyöräjengeihin Albaniassa, Bulgariassa ja entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa ja perustaneet myös oman haaransa Turkkiin. Kaakkois-Euroopassa tällä hetkellä majailevilla Helvetin enkeleiden ryhmän jäsenillä on valmiudet osallistua huumeiden salakuljetukseen ”Balkanin reittiä” pitkin.

- Järjestäytyneeseen rikollisuuteen sekaantuneet katujengit EU:ssa. Muutamien katujengien kansainvälisen ulottuvuuden lisääntyminen aiheuttaa rajat ylittäviä uhkia. Etenkin Latin Kingsin (Etelä-Eurooppa) ja Black Cobran (Pohjois-Eurooppa) kaltaisilla ryhmillä on valmiudet osallistua järjestäytyneeseen rikollisuuteen ylemmän tason katujengeinä. Lisäksi useilla alemman tason katujengeillä on EU:ssa yhteyksiä järjestäytyneisiin rikollisryhmiin.

- Raskaiden aseiden laiton kauppa ja liikkuminen EU:n sisällä. Tämä uhkailmoitus paljasti, että järjestäytyneillä rikollisryhmillä on yhä enemmän raskaita aseita hallussaan. Ryhmien halu käyttää aseita asutuilla alueilla aiheuttaa merkittävän uhkan sekä suurelle yleisölle että lainvalvontahenkilöstölle. Vaikka suurin osa järjestäytyneistä rikollisryhmistä suosii käsiaseita, raskaita aseita, kuten rynnäkkökivääreä (esimerkiksi AK-47s), ja räjähteitä käytetään aiempaa enemmän. Vaikka EU:ssa liikkeellä olevien raskaiden aseiden määrä näyttää tyydyttävän suuren osan kysynnästä tällä hetkellä, Kaakkois-Euroopan toimittajat pystyvät vastaamaan kysynnän kasvuun. Jos Kalashnikovin tai singon voi hankkia vain 300–700 eurolla joillakin EU:n alueilla, ne ovat kyllä rikollisten saatavilla.

- Kevyiden lentokoneiden monipuolinen käyttö salakuljetukseen. Euroopan unioniin tuotujen ja sen sisällä liikkuvien huumeiden salakuljetuksen lisäksi kevyitä lentokoneita käytetään laittoman maahantulon, ihmiskaupan uhrien, aseiden, timanttien ja ”pestäväksi” vietävien rahalähetysten salakuljetukseen. Kevyiden lentokoneiden käyttö salakuljetuksessa on lisääntynyt, koska EU:n laajuinen valvonta ja seuraamukset ovat puutteellisia.

- Eri puolilla EU:ta kiertävien järjestäytyneiden rikollisryhmien harjoittama alaikäisten järjestelmällinen hyväksikäyttö. Ryhmien käyttämä väkivalta ja pelottelu alaikäisten hallitsemiseksi ja hyväksikäyttämiseksi on raaistunut, ja mukana on yhä useammin väkivallan äärimuotoja, kuten seksuaalista hyväksikäyttöä ja kidutusta. Vaikka uhkan tarkkaa laajuutta ei tiedetä, alaikäisiä on salakuljetettu paljon seksuaalista hyväksikäyttöä ja lapsityövoimaa varten. Ryhmät tekevät yhteistyötä muiden ryhmien ja erityisesti keskeisillä lähtöalueilla toimivien välittäjien kanssa varmistaakseen, että uhreja riittää jatkuvasti. Alaikäisiä siirretään säännöllisesti ryhmästä toiseen, jotta riski jäädä kiinni lainvalvonnan verkkoon vähenisi.

Savukkeiden salakuljetuksen torjunta

Europol tukee lainvalvontaviranomaisia, jotka pyrkivät ehkäisemään ja torjumaan savukkeiden ja tupakkatuotteiden laittomaan valmistukseen ja salakuljetukseen sekaantuneiden järjestäytyneiden rikollisryhmien toimintaa. Laittomasta tupakkakaupasta aiheutuu EU:lle noin 10 miljardin euron tulojenmenetykset joka vuosi.

Väärennettyjä ja salakuljetettuja tupakkatuotteita myydään avoimesti markkinoilla, eivätkä asiakkaat useinkaan tiedä ostavansa laittomia tuotteita. Rahat menevät suoraan rikollisryhmille, jotka rahoittavat niillä muuta järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin alan toimintaa.

Voiton lisäämiseksi laiton tupakka valmistetaan halvoista materiaaleista, eikä terveydellisiin näkökohtiin eikä laadunvalvontaan kiinnitetä huomiota. Savukkeita myydään tupakoitsijoille tietyt vaatimukset täyttävien aitojen tuotteiden sijasta. Takavarikoiduista väärennetyistä savukkeista on löytynyt punkkeja, hyönteisten munia, sieniä ja jopa ihmisulostetta.

© Fotolia

Operaatio Forecourt

Tiedustelutietojen perusteella järjestäytynyt rikollisryhmä käytti laillisille kuljetusyhtiöille työskenteleviä kuljettajia laittomien tupakkatuotteiden salakuljettamiseen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Kuljettajat pysähtyivät Luxemburgissa matkalla Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja ottivat kyytiin irtotupakkaa. Salakuljetusta peiteltiin yhtiön autoilla ja tiheästi toistuvilla matkoilla Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

Europol analysoi keskeiset tiedustelutiedot, joista selvisi rikollisten toimintapa ja joiden perusteella pystyttiin määrittelemään tupakkatoimitusten alkuperä sekä asianosaiset ihmiset ja ajoneuvot.

Operaation päätteeksi Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset tekivät kaksi pidätystä ja takavarikoivat lähes kaksi tonnia irtotupakkaa. Näin saatiin estettyä lähes 277 000 euron suuruiset tullimaksujen ja verojen menetykset.

EuVID

EuVID on lainvalvonnan operatiivinen väline, jonka avulla voidaan tunnistaa ajoneuvoja ja ajoneuvojen asiakirjoja. EuVID-hankkeeseen osallistuvat Saksa, Ranska, Italia, Itävalta, Ruotsi ja Europol.

EuVID-järjestelmässä on tällä hetkellä tiedot 83 erilaisesta ajoneuvomerkistä ja -mallista sekä tiedot ajoneuvojen aidoista asiakirjoista 55 maasta, luettelo ajoneuvojen avaimista ja ohjeet moottoriajoneuvoihin liittyvien rikosten tutkinnasta. EuVID on käytettävissä yhteisiin operaatioihin, ja sitä voidaan käyttää ajoneuvojen tunnistuskoulutuksessa.

© Fotolia

2.5.3 Analyysikoulutus

Europol tarjoaa uutta kaksiviikkoista analyysikoulutusta nimeltä ”Operatiivinen yhdennetty analyysikoulutus”. Jäsenvaltioiden lisääntyviin pyyntöihin vastatakseen analyysikoulutusryhmä kehitti koulutuksesta kaksi erilaita versiota: yhden Europolissa työskenteleville analyytikoille ja spesialisteille sekä toisen, jossa lähtökohtana oli kouluttajavalmennus (”train-the-trainer”). Viimeksi mainittu suunniteltiin erityisesti jäsenvaltioiden mahdollisille omille kouluttajille, ja se kattaa oleelliset seikat tiedustelusyklistä ja keskittyy erityisesti analyysiin.

Europol on pitänyt jo viisi kurssia, joihin on osallistunut yhteensä 58 koulutettavaa 28:sta eri Euroopan maasta sekä koulutettavia Australiasta ja Yhdysvalloista. Monet jäsenvaltiot ovat kehittäneet Europolin koulutusmateriaalin, -menetelmien ja -harjoitusten pohjalta omaa operatiivisen analyysin koulutustaan. Sekä rahoitusanalyysin että strategisen analyysin koulutus suunniteltiin vuonna 2010 uusiksi Europolin operatiivista henkilöstöä varten. Tätä kaksiviikkoista koulutusta tarjotaan myös jäsenvaltioiden analyytikoille vuonna 2011.

2.6 EU:n lainvalvonnan asiantuntijakeskus

Vahvistaakseen asemaansa erikoisalojen foorumina ja edistääkseen tiedon ja osaamisen vaihtoa sekä viestintää eri asiantuntijayhteisöjen välillä Europol on kehittänyt oman asiantuntijafooruminsa (Europol Platform for Experts, EPE). EPE-foorumi on lainvalvonnan eri alojen asiantuntijoille tarkoitettu suojattu ympäristö, jossa asiantuntijat voivat vaihtaa omien yhteisöjensä kanssa osaamista, parhaita käytäntöjä ja rikoksiin liittyviä tietoja lukuun ottamatta henkilötietoja. EPE-foorumi tuli käyttöön internetissä marraskuussa 2010. Se kehitettiin paitsi asiakirjojen julkaisemiseen myös kannustamaan käyttöoikeuden saaneita käyttäjiä yhteistyöhön internetissä erilaisten yhteistyövälineiden avulla.

Europol valmisteli vuonna 2010 useita erilaisia asiantuntijafoorumeita, jotka on määrä perustaa vuonna 2011, esimerkiksi seuraavilla aloilla:

- lasten seksuaalinen hyväksikäyttö
- rajat ylittävä valvonta ja valvotut läpilaskut
- verkkorikollisuus (I-FOREX)
- murhatutkinta
- ihmisryöstöt, panttivankien ottaminen ja kiristys
- rahan väärentäminen ja maksukorttipetokset (PaySafe)
- todistajien suojelu.

Valmisteilla on myös Atlas Communication Platform -foorumin siirtäminen osaksi EPE-foorumia erikoisoperaatioita ja terrorismin torjunnan yksiköitä varten.

2.6.1 Euroopan neuvoa-antavien ryhmien verkosto

Euroopan neuvoa-antavien ryhmien verkosto (European Network of Advisory Teams, EuNAT) muodostuu lainvalvontaviranomaisten neuvoa-antavista ryhmistä ja kriisinhallintayksiköistä, jotka antavat strategisia ja taktisia neuvoja sekä koordinoivat ja

tukevat ihmisryöstöihin, panttivankien ottamiseen ja kiristykseen liittyviä rikostutkintoja.

EuNAT-verkosto yhdistää neuvoa-antavat ryhmät pysyvästi Europoliin ja helpottaa välitöntä kansainvälistä yhteistyötä, kun ihmishenkiä on vaarassa. Verkostossa jaetaan parhaita käytäntöjä ja kehitetään standardeja tällä erikoisalalla kaikkialla EU:ssa.

2.6.2 Tietolähteiden käsittely

Tietolähde on ratkaisevan tärkeä lenkki poliisitoiminnassa. Tietolähteen käyttö rikostiedustelutietojen keräämisessä jo varhaisessa vaiheessa johtaa todennäköisesti rikostutkinnan onnistuneeseen lopputulokseen. Kerätyn tiedustelutiedon laatu on suorassa suhteessa tietolähteen laatuun.

Vakava järjestäytynyt rikollisuus ei tunne kansallisia rajoja, joten tietolähteet voivat antaa tiedustelutietoja lainvalvonnan tueksi monissa eri maissa.

Tietolähteiden käyttöä koskeva nykyinen lainsäädäntö ei ole EU:ssa yhdenmukaista, vaikka yhteistyö tietolähteiden kanssa onkin yleinen ja laajalle levinnyt käytäntö.

2.6.3 Rajat ylittävä valvonta ja valvotut läpilaskut

Peitetoiminnan käyttö on tärkeä nykyajan tutkintaväline, jolla hankitaan ratkaisevaa tietoa rikollisryhmien rakenteesta. Nykyisten järjestäytyneiden rikollisryhmien ylikansallisen luonteen vuoksi lainvalvontaviranomaisten on kuitenkin harjoitettava yhä useammin rajat ylittävää tarkkailua ja valvontaa, josta aiheutuu erilaisia oikeudellisia ja operatiivisia ongelmia.

Europol kuluu rajat ylittävän valvonnan työryhmään (Cross-Border Surveillance Working Group), jonka tarkoituksena on kannustaa kansainväliseen yhteistyöhön ja kehittää turvallisia ja tehokkaita lainvalvonnan valvontatekniikoita.

Toinen keskeinen tutkintaväline on peitetoimintamenetelmien järjestelmällinen käyttö operaatioissa yhdessä valvottujen läpilaskujen kanssa. Asiantuntijoiden käytettävissä on eri jäsenvaltioiden valvottuja läpilaskuja koskevasta lainsäädännöstä CD-ROM-kokoelma, josta saa tietoja rajat ylittävässä yhteistyössä mahdollisesti ilmenevistä ongelmista.

2.6.4 Todistajien suojelu

Todistajien suojelu on yksi järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunnan kulmakivistä, ja Europolin todistajansuojeluverkosto on maailman suurin. Europolin todistajansuojelupalveluihin kuuluvat

- erilaisten kansallisten ohjelmien yhdenmukaistaminen
- uusien todistajansuojeluyksikköjen ja -ohjelmien perustaminen
- todistajien uudelleensijoittamisen kaltaisten menettelyjen standardointi
- todistajien suojelusta vastaavien viranomaisten koulutus.

Todistajien suojelua koskeva korkea-asteen koulutus

Tämä Yhdistyneen kuningaskunnan ja Europolin yhteinen hanke on ensimmäinen Euroopan laajuinen vakiomuotoinen todistajien suojelun koulutusohjelma. Kaksiviikkoinen koulutus toteutetaan vuonna 2011.

2.6.5 Europolin murhatyöryhmä

Yhdistynyt kuningaskunta ehdotti vuonna 2009 murha-asioiden yhteyspisteen perustamista Europoliin. Europolin kansallisten yksikköjen päälliköt tukivat tätä ehdotusta vuonna 2010. Europolin murhatyöryhmä toimii asiantuntijaviranomaisena strategisissa murhiin liittyvissä kysymyksissä, ja se perustuu alan ammattilaisten laajamittaiseen osallistumiseen. Työryhmässä hyödynnetään eurooppalaisten murhatutkijoiden verkostoa.

© Fotolia

Toinen tärkeä osa ehdotusta oli tiettyjä murhiin liittyviä aiheita koskevan keskustietoarkiston perustaminen. Pääpaino on

- sarjamurhaajissa
- järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvissä murhissa
- erityisissä toimintatavoissa, kun kyseessä ovat esimerkiksi ”kunniamurhat” tai koulumurhat
- alan uusissa suuntauksissa ja uusissa rikostutkintatekniikoissa.

Nämä tavoitteet saavutetaan kehittämällä tekninen ratkaisu, jolla tuetaan internetpohjaisia tietojenvaihdon, parhaiden käytäntöjen ja viestinnän verkostoja asiantuntijoiden välillä.

2.7 Tietosuoja

Europolin tietosuojajärjestelmä on yksi lainvalvonnan alan vankimmista. Europolin tietosuojavastaava varmistaa lainsäädännön noudattamisen tietosuojan alalla, myös käsiteltäessä Europolin henkilöstöä koskevia tietoja. Yksikön päätehtävänä on laatia kunkin operatiivisen yksikön tarpeiden mukainen toimintakehys, jolla voidaan suojella rekisteröityjen henkilöiden perusoikeuksia kaikilla tietosuojan aloilla.

Tarkastustoiminnan kehys on nyt määritetty Europolin tietosuojaa koskevissa tarkastuskäytännöissä. Lisäksi tietosuojavastaaja on laatinut tietojenhaun valvontaa koskevat ohjeet (”Policy on control of retrievals”), jossa on yksityiskohtaiset tiedot valvontamekanismeista, joilla varmistetaan Europolin järjestelmiin tallennettujen henkilötietojen haun lainmukaisuus. Europolia koskevan neuvoston päätöksen 18 artiklan ja sen täytäntöönpanosta annetun hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti näissä ohjeissa määritetään tietosuojan jäljityslokeja ja jäljitysketjuja koskevat täsmälliset vaatimukset.

Europolissa noudatetaan henkilötietoja käsiteltäessä tietoturvavaatimuksia, jotka on liitetty järjestelmään uusien luottamuksellisuutta koskevien sääntöjen mukaisesti.

Henkilöstöön liittyvien tietojen osalta tietosuojavastaava keskittyy henkilökuntaa ja turvallisuuskysymyksiä koskeviin käsittelytoimintoihin. Se tukee Europolin yksikköjä laadittaessa tietosuojailmoituksia.

Yhteisen valvontaviranomaisen on tarkastettava etukäteen sellaiset käsittelytoiminnot, joihin liittyy todennäköisesti erityisiä riskejä rekisteröityjen henkilöiden oikeuksien ja vapauksien suhteen. Tietosuojavastaava toimitti yhteiselle valvontaviranomaiselle useita ilmoituksia lausuntoa varten vuonna 2010.

Vuoden loppuun mennessä yhteinen valvontaviranomainen oli antanut lausunnot seuraavista etukäteistarkastukseen annetuista ilmoituksista:

- henkilöstön kehittämisen ja arvioinnin prosessit
- palvelukseenotto- ja valintaprosessit.

Tietosuojavastaava esittää yksityiskohtaisen vuotta 2010 koskevan toimintakertomuksen Europolista tehdyn neuvoston päätöksen mukaisesti.

© Fotolia

3 Europolin operatiivinen toiminta

Yksi Europolin keskeisistä tavoitteista on antaa jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille operatiivista tukea 24 tuntia päivässä viikon jokaisena päivänä. Tukea annetaan Europolin toimivaltaan kuuluvilla aloilla ja myös tapauksissa, joihin liittyy useita rikollisuuden aloja.

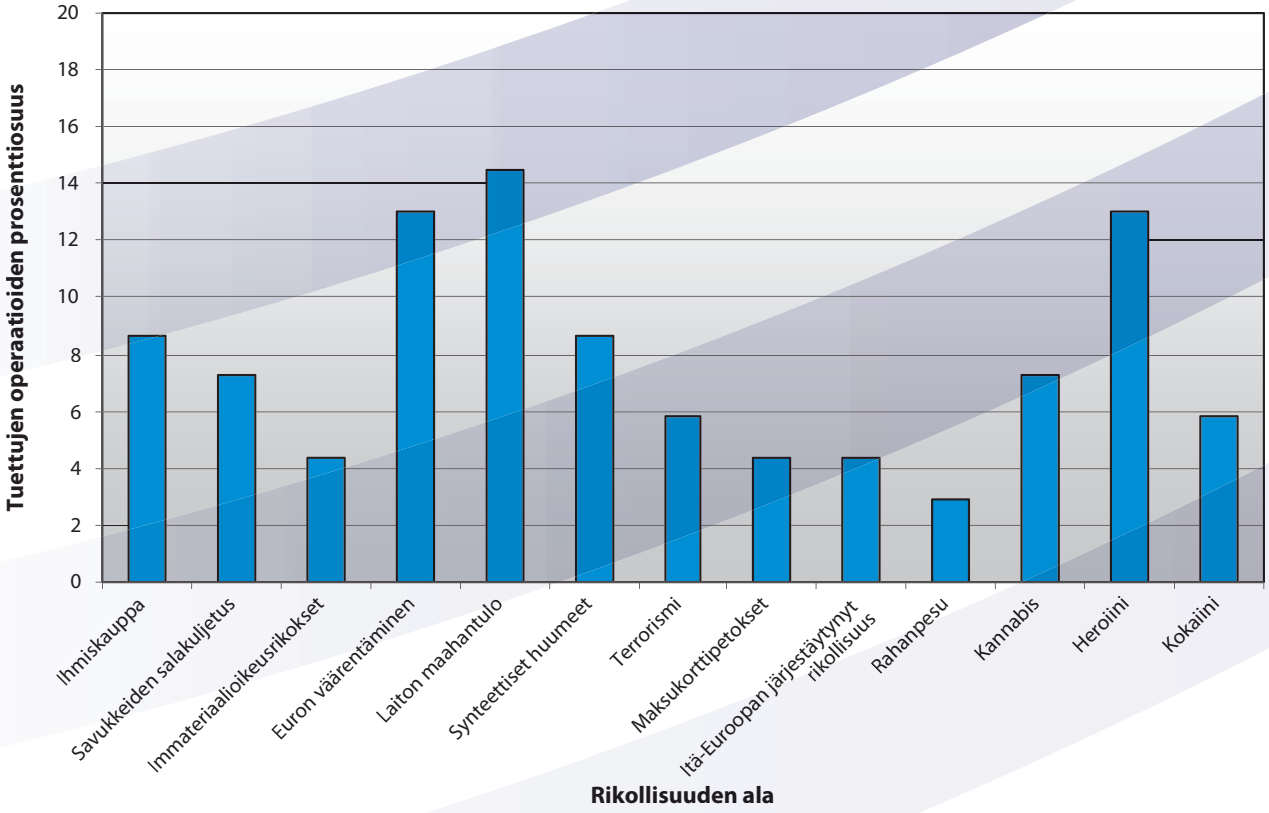
Operatiivinen tuki voidaan ulottaa myös jäsenvaltioihin lähettämällä paikan päälle Europolin kenttäyksikkö analyytikkoineen ja asiantuntijoineen.

Kenttäyksikkö: suora yhteys Europolin keskustietokantoihin ja asiantuntijafoorumeihin

Europol on kehittänyt tehokkaan kenttäyksikköratkaisun, jonka avulla Europolin virkamiehet voivat etäkäyttää kaikkia tiedonhaku- ja analyysityökaluja mistä tahansa paikasta huipputurvallisuusvaatimusten mukaisesti. Europol teki vuonna 2010 laajoja parannuksia kenttäyksikköratkaisuunsa, minkä ansiosta joustavuus ja käyttönopeus ovat parantuneet merkittävästi.

Jäsenvaltioille vuonna 2010 annettu operatiivinen tuki

Lähde: Europolin käyttäjäkysely 2010.

Vuonna 2010 Europol käytti operatiivisten kokousten tukemiseen 200 000 euroa. Tämän uuden tuen avulla EU:n jäsenvaltiot ja tilanteen mukaan myös EU:n ulkopuoliset maat saivat edustajiensa matkakulut katetuiksi lähes 70 operaatiossa.

EUROPOLIN OPERATIIVINEN TUKI

Operatiivisen tuen tyyppi	Tapausten määrä
Rikostekninen tutkinta / tekninen tuki ([2])	125
Operatiivinen analyysi	78
Rahallinen tuki operatiivisille kokouksille	60 ([3])
Rahallinen tuki rikostutkintaan (euron väärentäminen)	35 ([4])
Isännöidyt operatiiviset kokoukset	33
Kenttäyksikkö (paikalla suoritettava analyysi)	31
Koordinointi	23

Lähde: Europolin käyttäjäkysely 2010.

KOMMENTTEJA EUROOPPALAISILTA LAINVALVONNAN ASIANTUNTIJOILTA JA RIKOSTUTKIJOILTA

”En löydä mitään moitittavaa työstä, jota Europol teki puolestamme tässä tutkinnassa. Raportit oli muotoiltu ja laadittu hyvin, ja niiden sisältö oli erinomainen. Harkitsimme jopa tästä materiaalista peräisin olevan osan käyttämistä todisteina.” (Rikostutkija, Yhdistynyt kuningaskunta)

”Rikostutkinta oli monimutkainen, ja sillä oli yhteyksiä moniin eri maihin ja lukuisiin epäiltyihin. AWF Sustrans -analyytikot käyttivät paljon aikaa ja energiaa tähän kohderyhmään, ja lopputulos oli erittäin onnistunut. He ansaitsevat isot kiitokset jäsenvaltioille tässä tapauksessa antamastaan avusta.” (Asiantuntija, Irlanti)

”Europol on toiminut näissä rikostutkinnoissa erinomaisena siltana eri maista saatavien tietojen välillä. Viestintä toimi erittäin tehokkaasti. Esitetty analyysi oli hyvin valaiseva.” (Rikostutkija, Itävalta)

”Nopea kansainvälinen vaihto ja useiden kansainvälisten rikostutkintojen välisten yhteyksien osoittaminen.” (Rikostutkija, Belgia)

”…Europol on ihanteellinen tiedustelutietojen vaihdon foorumi 27 jäsenvaltion välillä.” (Asiantuntija, Belgia)

”Analyysitietokanta oli hyvin merkittävä lisäarvo rikostutkinnassa.” (Rikostutkija, Ranska)

([2]) Esimerkiksi väärentämiseen käytettyjen painokoneiden tekninen tutkinta (71 pyyntöä).

([3]) Joulukuun 2010 loppuun mennessä oli maksettu yhteensä 106 349 euroa. Ylimääräiset 102 650 euroa sidottiin, jolloin käytettävissä olevien määrärahojen (209 000 euroa) toteutumisaste oli 100 prosenttia.

([4]) 157 414 euroa.

Operaatio Athena II

Kaksi Europolin virkamiestä ja kenttäyksikkö tukivat Espanjan tullia operaatio Athena II:ssa huhtikuussa 2010.

Operaatio Athena II oli yhteinen tullioperaatio, joka kohdistui käteisen ja muiden maksuvälineiden rajat ylittävään liikkumiseen. Rikollisjärjestöt käyttivät näitä rahoja ja muita maksuvälineitä rikollisen toimintansa rahoittamiseen ja rahanpesuun.

19 EU-maan ja EU:n ulkopuolisen maan (Algeria, Marokko, Norja, Tunisia ja Yhdysvallat) tulliviranomaiset osallistuivat operaatioon yhdessä kansainvälisten elinten, kuten Europolin, Interpolin ja Maailman tullijärjestön, kanssa.

Operaation aikana

- annettiin varoituksia (raportit henkilöistä, jotka ilmoittivat matkustavansa mukanaan yli 10 000 euroa käteistä, sekä ilmoitukset epäilyttävästä käteisrahaliikenteestä)
- annettiin takavarikointi-ilmoituksia (joilla ilmoitettiin arvoltaan yli 10 000 euron suuruisista käteisten tai muiden maksuvälineiden havainnoista ja takavarikoinneista)
- takavarikoitiin käteistä yhteensä 5,5 miljoonaa euroa ja annettiin käteisvaroituksia, joiden arvo oli 26,5 miljoonaa euroa
- Europol käsitteli 110 varoitusviestiä ja 128 takavarikointiviestiä sekä teki hakuja Europolin järjestelmissä ja löysi näin useita yhteyksiä
- Europol onnistui luomaan neljä yhteyttä, jotka osoittivat, että hämmästyttävän suurta määrää käteistä liikuteltiin kahden EU-maan välillä.

3.1 Terrorismi

Lähes kymmenen vuotta New Yorkissa 11. syyskuuta 2001 tapahtuneen terrori-iskun jälkeen terrorismi on edelleen vakava uhka EU:n jäsenvaltioille. Ääriliikkeet ja terroristijärjestöt, kuten al-Qaida ja muut, toimivat aktiivisesti Euroopan unionissa ja vaikuttavat sen kansalaisten elämään. Ääriliikkeiden ja terrorismin torjunta on näin ollen edelleen EU:n ja Europolin ensisijaisena prioriteettina.

Europol auttoi jäsenvaltioita toteuttamaan onnistuneita rikostutkintoja tällä alalla tarjoamalla seuraavia tuotteita ja palveluja:

- analysointi ja analyysit, kuten raportit, uhka-arviot ja puuttuvat yhteydet käynnissä olevien kansainvälisten rikostutkintojen välillä
- tietojenvaihto ja mahdollisuus käyttää Europolin tietokantoja, tietojenvaihtojärjestelmiä ja muita asiantuntijafoorumeja
- Europolin kenttäyksikön kautta paikalla tarjottava apu ja asiantuntemus
- muut tarpeisiin sovitettavat tuotteet ja palvelut, kuten toimintatapojen seuranta (Modus Operandi Monitor), nopean toiminnan verkosto (First Response Network), eurooppalainen räjähteidenhävitysverkosto (European Explosive Ordnance Disposal Network) ja EU:n pommitietojärjestelmä (EU Bomb Data System)
- Europolin laatima vuotuinen raportti EU:n terrorismitilanteesta ja suuntauksista (TE-SAT), jossa esitetään EU:ssa tehtyjä terrori-iskuja ja pidätyksiä koskevat perustiedot ja tilastotiedot sekä uudet suuntaukset.

3.1.1 Toimintatapojen seuranta

Toimintatapojen seurannan (Modus Operandi Monitor) avulla laaditaan yleispätevä toimintamalli, jolla arvioidaan jatkuvasti terrorismiin viittaavia tapahtumia ja/tai EU:n turvallisuustilanteeseen vaikuttavia rikostutkintoja, niin että keskitytään terroristien toimintatapojen tiettyihin piirteisiin. Lisäarvoa saa-

daan siitä, että tuloksilla on yhteys Europolin muihin tiedustelutuotteisiin, ja tavoitteena on antaa reaaliaikaista asiantuntija- ja tiedustelupalvelua jäsenvaltioiden viranomaisille.

3.1.2 Nopean toiminnan verkosto

Nopean toiminnan verkosto (First Response Network) on Europolin kehittämä väline, jonka avulla lainvalvontaviranomaiset voivat reagoida Euroopassa tehtäviin terrori-iskuihin nopeasti. Europolin ja jäsenvaltioiden terrorismiasiantuntijoiden ryhmä voidaan lähettää välittömästi avustamaan iskun kohteeksi joutuneita jäsenvaltioita kaikissa operatiivisissa ja teknisissä asioissa. Tällöin ryhmä käyttää Europolin operatiivista keskusta varmistaakseen tehokkaan tietojenvaihdon kaikkien asianosaisten välillä. Kriisitilanteessa tarjottavan tuen lisäksi nopean toiminnan verkoston tarkoituksena on tarjota myös iskujen muuttuviin tekotapoihin soveltuvaa korkean tason asiantuntemusta ja strategista neuvontaa terrorismin alalla.

© Jean-François Guiot

Manchesterin poliisioperaatio Yhdistyneessä kuningaskunnassa

Europol tuki vuonna 2010 Manchesterin ja sen lähialueiden poliisin terrorismiyksikköä terrorismintorjuntaoperaatiossa Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Pääepäilty tuomittiin kahdeksi vuodeksi vankeuteen, kun hänet oli todettu syylliseksi terrorismilain 58 pykälän nojalla nostettuihin kahteen syytteeseen terrorismiin tarkoitetun materiaalin hallussapidosta.

Europol tutki Manchesterin poliisin toimittamat lähes 6 000 sähköistä asiakirjaa, jotka olivat valtaosin arabiankielisiä. Tarkoituksena oli eritellä ne asiakirjat, joista saattaisi aiheutua turvallisuusuhkaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle. Internetsisällön tarkasteluun erikoistuneen Check the Web -ryhmän tekemän alustavan sisällönarvion jälkeen tehtiin tietyistä asiakirjoista kohdennetummat analyysit Manchesterin poliisin pyyntöjen mukaisesti. Tietoteknisiä rikostutkintavälineitä käytettiin digitaalisessa mediassa asiaankuuluvien tiedostojen erottamiseksi. Sähköisiä tiedostoja verrattiin Europolin järjestelmässä oleviin tietoihin, mikä paljasti samoin terroristista materiaalia, jota oli käytetty aiemmin todisteena oikeudessa.

Europolin työn ansiosta tunnistettiin eräs ääriliikkeen saarnaaja, joka todettiin kiinnostavaksi kohteeksi myös muissa EU:ssa meneillään olevissa rikostutkinnoissa. Check the Web -ryhmä käytti Manchesterin poliisin toimittamia tietoja epäillyn julistaman ideologian analysointiin ja arviointiin. Europolin Check the Web -ryhmä laati kyseisestä henkilöstä ja hänen Euroopassa oleskelevista kannattajistaan raportin ja uhka-arvion, joiden kautta saatiin muodostettua lisää yhteyksiä eri jäsenvaltioissa meneillään oleviin rikostutkintoihin.

3.1.3 Eurooppalainen räjähteidenhävitysverkosto

Eurooppalainen räjähteiden hävitysverkosto (European Explosive Ordnance Disposal Network) on tarkoitettu asiantuntijoille, jotta nämä voisivat vaihtaa tietoja räjähteiden hävittämisestä. Verkoston avulla voidaan määrittää parhaita käytäntöjä ja järjestää koulutusta yhteistyössä EU:n jäsenvaltioiden ja kolmansien osapuolten kanssa. Se pitää myös räjähteidenhävitysyksiköt ajan tasalla alan uusimmasta kehityksestä. Verkosto on avoin kaikille räjähteiden kanssa toimiville poliisin, valtionhallinnon ja armeijan yksiköille. Verkosto järjestää myös koulutustilaisuuksia ja muuta toimintaa.

3.1.4 EU:n pommitietojärjestelmä

EU:n pommitietojärjestelmä (EU Bomb Data System, EBDS) on foorumi, jossa voidaan vaihtaa nopeasti oleellisia tiedustelutietoja ja muita tietoja räjähteistä, palopommeista, pommeista ja kemiallisesta, biologisesta ja radiologisesta materiaalista sekä ydinmateriaaleista. EU:n pommitietojärjestelmässä on myös tietokanta räjähteisiin sekä kemialliseen, biologiseen ja radiologiseen materiaaliin sekä ydinmateriaaliin liittyvistä tapahtumista sekä alan kirjallisuutta ja asiantuntijoiden foorumeja.

Pommitietojärjestelmä otettiin onnistuneesti käyttöön lokakuussa 2010 kaksivuotisen intensiivisen hankkeen päätteeksi. Hankkeen tarkoituksena oli yhdenmukaistaa ja keskittää tietojenvaihto EU:n jäsenvaltioiden pommitietokeskusten välillä. Hankkeen rahoitti Euroopan komissio.

3.1.5 Merirosvous

Vuoden 2010 alusta lähtien merirosvouteen liittyvät tiedot on yhdistetty Europolin terrorismintorjuntaympäristöön. Merirosvouden tultua merkittävämmäksi varustamoteollisuuden kustannukset ovat karanneet käsistä vakuutusmaksujen korottamisen, turvallisuuskustannusten ja pidemmistä vaihtoehtoisista reiteistä aiheutuvan toimintakustannusten kasvun vuoksi. Tiedustelun perusteella merirosvous saattaa liittyä muihin rikollisiin ilmiöihin, kuten ihmisten, aseiden ja huumeiden salakuljetukseen. Europol vaihtaa tietoja merirosvoukseen liittyvästä rikollisuudesta tiiviissä yhteistyössä Interpolin kanssa saaden tukea kymmeneltä EU:n jäsenvaltiolta ja Eurojustilta. Europol keskittyy selvittämään keskeisiä rikoksentekijöitä, logistisia resursseja ja tähän rikollisuuteen liittyviä rahoitusvirtoja.

Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston marraskuussa 2010 yksimielisesti hyväksymässä päätöslauselmassa kehotettiin kaikkia YK:n 192:ta jäsenmaata tekemään yhteistyötä Europolin ja Interpolin kanssa merirosvoukseen Somalian rannikolla osallistuvien rikollisverkostojen torjumiseksi. Tämä oli merkittävä askel eteenpäin, sillä kansainväliset lainvalvontaviranomaiset toimivat ratkaisevana linkkinä sotilasoperaatioiden yhteydessä tehtyjen pidätysten, rikostutkintojen sekä merirosvojen ja niihin liittyvien rikollisverkostojen syytteeseenpanon välillä.

3.1.6 Terrorismitietokanta

Europol valmistelee yhteisen terrorismitietokannan perustamista tarkoituksenaan nykyaikaistaa EU:n terrorismin vastainen toiminta. Tämä toteutetaan ottamalla EU:n terrorismin määritelmä paremmin huomioon, toimimalla joustavasti ja mukautumalla riittävästi jäsenvaltioiden ja kolmansien osapuolten tarpeisiin sekä keskittymällä nimenomaan yhteisesti kiinnostaviin kohteisiin. Kaiken kaikkiaan tämä toimintamalli näkyy päivittäisen hallinnan parannuksina, joihin kuuluu myös uusin tieteellinen kehitys esimerkiksi rikosteknisen analyysin, sormenjälkien ja DNA:n alalla.

Terrorismin rahoituksen jäljittämisohjelma

EU:n ja Yhdysvaltojen tehtyä 1. elokuuta 2010 voimaan tulleen sopimuksen terrorismin rahoituksen jäljittämisohjelmasta ([5]) Europol on ollut keskeisessä asemassa varmistaen Euroopan unionissa nimetyille rahaliikenteen sanomanvälitystietojen antajille Yhdysvalloista tulleet pyynnöt. Tämän varmistamistyön ohella Europol on perustanut EU:n jäsenvaltioille analyysitietokantojen keskitetyn yhteyspisteen koordinoidakseen kaikkea tähän sopimukseen liittyvää tietojenvaihtoa Yhdysvaltojen kanssa. Tähän kuuluvat spontaani tietojenvaihto ja Yhdysvaltain terrorismin rahoituksen jäljittämisohjelman hakuja koskevat pyynnöt. Tämän Yhdysvaltojen ja EU:n välisen uuden yhteistyön tarkoituksena on havaita, jäljittää ja seurata terrorismin rahoitusta.

3.2 Huumausaineet

Huumausaineet ovat merkittävä Euroopan kansalaisia koskettava ongelma, sillä ne vaikuttavat terveyteen ja turvallisuuteen sekä kollektiivisesti että yksilökohtaisesti. Huumausaineisiin liittyvän rikollisuuden torjunta on ollut Europolin painopisteenä heti alusta alkaen.

3.2.1 Synteettiset huumausaineet

Euroopan unioni on merkittävä synteettisten huumausaineiden, etenkin amfetamiinin ja ekstaasin, laittoman tuotannon alue. Joka vuosi paljastetaan ja hävitetään noin 60–90 laajamittaista tuotantopaikkaa. Huumausaineiden valmistuksessa käytettävien vaarallisten kemiallisten esiasteiden varastoja löydetään usein jäsenvaltioissa suoritettavien rikostutkintojen aikana.

Europolin operatiiviseen tukeen kuuluu rikostutkintojen koordinointi ja alkuunpano sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille paikalla tarjottava apu laittomien synteettisten huumausaineiden tuotantotilojen hävittämisessä. Europolin asiantuntijat tukevat lainvalvontaviranomaisia huumausaineiden tuotantoyksikköjen turvallisessa hävittämisessä ja todisteiden keruussa. Ne tekevät myös teknisiä tutkimuksia huumausaineiden tuotanto- ja varastointitiloista takavarikoiduille nimenomaan huumetuotantoon tarkoitetuille laitteille ja yleisille teollisuuslaitteille.

Operaatio TEX – Cospol-aloite

Europol on tukenut vuodesta 2005 lähtien poliisioperaatioiden kattavaan strategiseen suunnitteluun keskittyvän Cospol-aloitteen (Comprehensive Operational Strategic Planning for the Police) synteettisiin huumausaineisiin erikoistunutta ryhmää. Helmikuussa 2010 Cospol valitsi Europolin suorittaman analyysin ja useissa jäsenvaltioissa meneillään olleiden tutkimusten perusteella yhteiselle rikostutkinnalle yhden ”erittäin kiinnostavana pidetyn kohteen”. Yhdessä Belgian, Saksan ja Alankomaiden kanssa Europol aloitti yhteisen operaation, jossa keskityttiin valitun kohteen johtamaan järjestäytyneeseen rikollisryhmään, joka oli sekaantunut laajamittaiseen synteettisten huumausaineiden tuotantoon.

Toukokuussa 2010 kävi selväksi, että epäillyt olivat valmiita aloittamaan synteettisten huumausaineiden tuotannon Belgiassa. Belgian Hasseltin alueen liittovaltion poliisi pyysi Europolilta operatiivista ja teknistä tukea laittoman tuotantopaikan hävittämiseksi.

([5]) Neuvoston päätös 2010/412/EU, tehty 13 päivänä heinäkuuta 2010, terrorismin rahoituksen jäljittämisohjelmaa varten tapahtuvaa rahaliikenteen sanomanvälitystietojen käsittelyä ja siirtämistä Euroopan unionista Yhdysvaltoihin koskevan Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisen sopimuksen tekemisestä.

Europol lähetti paikalle kenttätukea, suoritti yksityiskohtaisen teknisen tutkinnan ja antoi asiantuntija-apua. Näin Hasseltin alueen liittovaltion poliisi onnistui hävittämään Europolin kanssa tiiviissä yhteistyössä suuren ja kehittyneen laittoman huumelaboratorion, jolla oli kapasiteettia tuottaa satoja kiloja synteettisiä huumausaineita. Tämän tuotannon arvoksi arvioitiin useita miljoonia euroja Euroopan katukaupassa.

Kuusi pääepäiltyä pidätettiin Belgiassa ja kemikaaleja takavarikoitiin suuria määriä. Samalla Alankomaiden oikeusviranomaiset suorittivat kotietsintöjä ja takavarikoivat lisää synteettisiä huumausaineita, kokaiinia, suuria summia rahaa ja kemikaaleja. Europolin laittomien laboratorioiden vertailujärjestelmän (Europol Illicit Laboratory Comparison System) kautta on jo löydetty yhteyksiä muihin laittomiin synteettisten huumausaineiden tuotantopaikkoihin (esimerkiksi Saksassa ja Alankomaissa).

Europol osallistui tähän onnistuneeseen operaatioon heti alusta lähtien helmikuusta 2010 tekemällä aloitteen kohteen ottamisesta tutkintaan. Operaation aikana Europol laati rikostutkijoille 13 analyysiraporttia ja yhden erikoisraportin. Lisäksi järjestettiin kaksi operatiivista kokousta Europolin sisällä ja tarjottiin teknistä tukea paikalla. Näiden yhteisten toimien ansiosta pääkohteet tuomittiin kuudeksi vuodeksi vankeuteen.

Huumelaboratorioiden hävittäminen

Europolin laittomien laboratorioiden vertailujärjestelmässä (Europol Illicit Laboratory Comparison System, EILCS) on yksityiskohtaiset valokuvat ja tekniset tiedot synteettisten huumausaineiden tuotannosta, varastoinnista ja kaatopaikoista. Tämä auttaa selvittämään vastaavuuksia takavarikoitujen laitteistojen, materiaalien ja kemikaalien välillä. Lisäksi Europolin synteettisten huumausaineiden tietojärjestelmässä (Europol Synthetic Drug System, ESDS) on tietoa toimintatavoista ja merkittävistä takavarikoista. Näiden avulla voidaan selvittää vastaavuuksia takavarikkojen välillä sekä profiloida ja ottaa kohteeksi rikollisryhmiä.

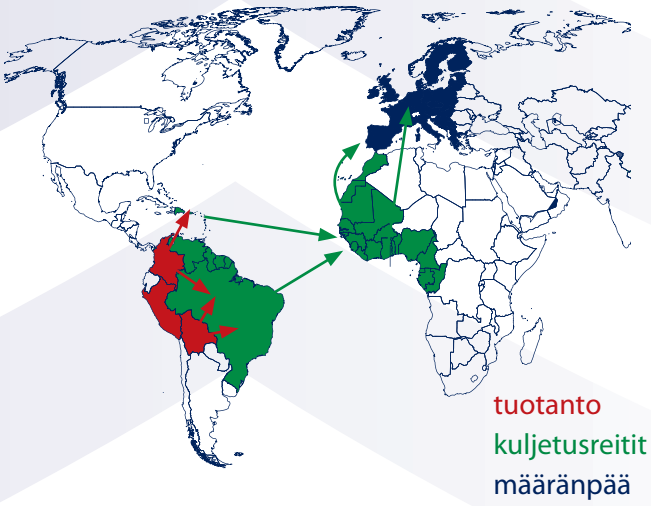
3.2.2 Kokaiini

Kokaiinista on tullut kannabiksen jälkeen toiseksi yleisimmin käytetty laiton huumausaine Euroopassa.

Kolme miljoonaa nuorta (15–34-vuotiasta) eurooppalaista eli 2,2 prosenttia on tietojen mukaan käyttänyt kokaiinia edellisen vuoden kuluessa. Noin 13 miljoonaa aikuista (15–64-vuotiasta) on käyttänyt kokaiinia joskus elämänsä aikana. Tässä näkyy nopeasti kasvava kokaiinikauppa ja kokaiinin käytön leviäminen Euroopassa. Euroopan unionissa käytetään Yhdysvaltojen jälkeen toiseksi eniten kokaiinia maailmassa.

Europolissa kokaiiniin liittyvät järjestäytyneet rikollisverkostot ovat erityisen hankkeen vastuulla. Hankkeeseen kuuluu analyysitietokanta (AWF), ja sen toiminta sisältää seuraavaa:

- kokaiinia kauppaaviin rikollisverkostoihin liittyvien tietojen nopea ja tehokas keskitetty käsittely ja analyysi
- analyysiraporttien antaminen jäsenvaltioissa meneillään olevien rikostutkintojen tueksi
- rinnakkaisten rikostutkintojen käynnistäminen ja yhteisten operaatioiden toteuttaminen
- yhteisten rikostutkintaryhmien perustamisen mahdollisuuksien selvittäminen
- taktisten ja strategisten tietojen antaminen keskeisistä epäillyistä ja rikoskumppaneista
- kokaiinikaupasta peräisin olevien rahavirtojen jäljittäminen ja jäsenvaltioiden auttaminen näiden laittomasti hankittujen tulojen jäädyttämisessä ja menetetyksi tuomitsemisessa
- operatiivisen ja strategisen yhteistyön sekä tietojenvaihdon aloittaminen ja lisääminen EU-maiden ja EU:n ulkopuolisten maiden välillä, kun tavoitteena on rikollisryhmän hajottaminen.

Kokaiinin tuotanto, kuljetusreitit ja lopullinen määränpää

Tämän hankkeen yhteydessä Europol hoitaa kokaiinitunnusjärjestelmää (Europol Cocaine Logo System), johon sisältyvät tietokannat kokaiinin tunnuksista, kokaiinin koostumuksista ja erityisistä kätkemismenetelmistä.

Operatiivinen ja tekninen tuki Virolle

Viroon saapui 22. syyskuuta 2010 Venezuelasta Saksan kautta lentorahtilähetys, joka sisälsi 217,3 kiloa kahvijauhetta. Saksan tulli oli havainnut lähetyksen sisältävän kokaiinia, ja se järjesti Viron vero- ja tulliviraston (Maksu- ja Tolliamet) rikostutkintaosaston kanssa valvotun läpilaskun.

Europol toimitti nopeasti kaksi hyvin kattavaa raporttia kokaiinin jalostuslaboratorioista, kokaiinin uuttamis- ja jalostusmenetelmistä, käytetyistä kemikaaleista ja laitteista sekä yksityiskohtaiset tiedot kokaiinin uuttamiseen ja jalostamiseen liittyvistä riskeistä. Päivittäisen yhteydenpidon ohella lisätietoja annettiin myös muissa EU-maissa paljastuneista laboratorioista, joissa oli käsitelty vastaavanlaisia lähetyksiä.

Näiden raporttien ja annettujen neuvojen ansiosta rikostutkijat löysivät niiden perusteella tehdyissä kotietsinnöissä kokaiinin jalostukseen ja puhdistukseen käytettyjä kemikaaleja ja luetteloivat ne.

Kokaiinia takavarikoitiin yhteensä 48 kiloa ja kahta Viron kansalaista ja kahta muuta henkilöä epäillään huumausainerikoksista. Lisäksi kolme epäiltyä on ollut tutkintavankeudessa syyttäjän pyynnöstä.

3.2.3 Heroiini

Euroopan unionissa on maailmanlaajuisesti merkittävät opiaattien kulutusmarkkinat. Vaikka opiaattien, etenkin heroiinin, kysyntä ja tarjonta on verrattain vähäistä synteettisiin huumausaineisiin ja kannabikseen verrattuna, heroiinin käyttöön liittyvät sosiaaliset, taloudelliset ja terveydelliset ongelmat ovat merkittäviä, ja heroiini aiheuttaa edelleen suuren uhkan Euroopan yhteiskuntien turvallisuudelle ja terveydelle.

Yhdistyneiden Kansakuntien huume- ja rikostoimiston mukaan vuosittain tarvitaan arviolta 100 tonnia heroiinia täyttämään EU:n heroiinimarkkinoiden kysyntä, ja jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaiset takavarikoivat vuosittain 8–15 tonnia heroiinia.

Europolin heroiinia koskevalla hankkeella pyritään hajottamaan heroiinin tuotantoon ja kauppaan sekaantuneet rikollisjärjestöt ja tukemaan jäsenvaltioita tähän liittyvässä rikostutkinnassa. Monilla onnistuneilla alahankkeilla on autettu jäsenvaltioita saavuttamaan tavoitteensa tämän ilmiön torjunnassa.

Europol tuki vuonna 2010 rikostutkintoja ja aloitteita, jotka kohdistuivat EU:n eri alueilla toimiviin Länsi-Afrikan järjestäytyneisiin rikollisryhmiin sekä Balkanin reittiä pitkin heroiinia kuljettaviin ryhmiin. Europol järjesti useita operatiivisia tapaamisia sekä Haagin toimipaikassa että jäsenvaltioissa. Vuonna 2010 toimitettiin muun muassa

- 44 vastaavuusraporttia
- 4 analyysiraporttia
- 2 tiedustelutietoilmoitusta.

3.2.4 Kannabis

Kannabis on maailmanlaajuisesti yleisin huumausaine tuotannon, kaupan ja kulutuksen kannalta katsottuna. Sitä on saatavana useassa eri muodossa, esimerkiksi kasvina (marihuana eli hamppu), hartsina (hasis) ja kannabisöljynä. Euroopan unionin markkinoilla kulutetaan paljon kannabista.

© Guardia Civil

Europolin kannabishanke sai alkunsa maaliskuussa 2010 useiden jäsenvaltioiden pyynnöstä. Hankkeella pyritään panemaan alkuun rikostutkintoihin liittyvää tiedustelutoimintaa sekä tukemaan ja koordinoimaan sitä. Samalla pyritään lisäämään tietojenvaihtoa sekä kannabista koskevaa tietämystä ja kokemusta. Kannabishanke on jaettu kahteen alahankkeeseen, joissa keskitytään kannabiksen tukkukauppaan ja sen viljelyyn ja tuotantoon.

Kannabishankkeeseen sisältyy Europolin kannabisviljelmien vertailujärjestelmä (Europol Cannabis Cultivation Site Comparison System, ECCCS) ja kannabiksen logojärjestelmä (Europol Logo System on Cannabis, ELSC). Hankkeessa tuetaan myös kannabista käsittelevän eurooppalaisen asiantuntijaryhmän toimintaa, joka puolestaan tukee itse hanketta. Vaikka kyseessä on uusi hanke, sillä on tuettu jo useita operaatioita.

3.3 Ihmiskauppa

Ihmiskauppa on kaikkia EU:n jäsenvaltioita koskettava vakava rikos. Sekä yksittäiset rikolliset että järjestäytyneet rikollisryhmät käyttävät hyväkseen miehiä, naisia ja lapsia joka päivä kaikkialla EU:ssa. Vaikka ihmiskaupan tarkkaa laajuutta EU:ssa ja muualla maailmassa on tällä hetkellä mahdotonta selvittää yhtenäistetyn tiedonkeruujärjestelmän puuttumisen vuoksi, ihmiskaupan uhreja arvioidaan olevan jo pelkästään Euroopassa satojatuhansia. Europolin vuonna 2010 antamista tiedoista käy ilmi, että tämä vakava rikollisuuden muoto koskettaa lähes kaikkia EU-maita, jotka ovat joko lähtö-, kauttakulku- tai kohdemaita.

Europolin järjestelmiin tallennettujen tietojen perusteella ihmiskaupan uhrit olivat vuonna 2010 kotoisin pääasiassa

- Kaakkois-Euroopan rikollisuuskeskuksesta
- Koillis-Euroopan rikollisuuskeskuksesta
- Länsi-Afrikasta
- Aasiasta.

Vaikka seksuaalinen hyväksikäyttö on tunnetuin ihmiskaupan muoto, myös työvoiman hyväksikäyttö on yleistä, ja se jää usein paljastumatta, koska asiasta ei olla yleisesti tietoisia. Vuonna 2010 havaittiin uusi suuntaus, jossa uhrit kaupataan nimenomaan sosiaali- ja lapsietuuksien hakemiseksi väärin perustein. Tämän rikoksen uhrit ovat usein täysin tietämättömiä siitä, että ihmiskauppiaat nostavat tosiasiassa etuudet, joihin rikoksen uhreilla olisi oikeus.

Vaikka monia uhreja kuljetetaan edelleen rajojen yli joko laillisesti tai muutoin, myös maiden sisäinen ihmiskauppa on lisääntynyt, ja myös EU:n kansalaisia kuljetetaan ja kaupataan Euroopan unionin sisällä.

Europol raportoi ihmiskaupasta säännöllisesti auttaakseen jäsenvaltioita määrittämään ihmiskaupaverkostoista aiheutuvia uhkia. Europol järjestää myös operatiivisia kokouksia, jotta tutkijat voivat tavata säännöllisesti ja vaihtaa operatiivisia tietoja tutkittavina olevista tapauksista.

Europol tuki vuonna 2010 kentällä useita ihmiskauppaan liittyviä operaatioita ja

- antoi kahdesti operatiivista tukea käyttämällä kenttäyksikköään, joten rikostutkijat saattoivat käyttää tietokantoja ja analyysivälineitä suoraan operaatioista
- tuki aktiivisesti 14:ää ihmiskauppaan liittyvää korkean tason rikostutkintaa
- antoi tukea monelle yksittäiselle rikostutkinnalle, joissa selvitettiin laajempia ihmiskauppaverkostoja.

Yhteiset tutkintaryhmät

Yhteisiä tutkintaryhmiä (Joint Investigation Teams, JITs) voidaan perustaa poliisiyhteistyön parantamiseksi. Ryhmät muodostetaan vähintään kahden jäsenvaltion oikeus- ja poliisiviranomaisista. Ne vastaavat tiettyyn asiaan kohdistuvasta rikostutkinnasta tiettynä aikana. Europol ja Eurojust voivat osallistua yhteisen tutkintaryhmän työhön ja koordinoida sitä.

Europol osallistui vuonna 2010 seitsemään yhteiseen tutkintaryhmään ja allekirjoitti siis yhteistä tutkintaryhmää koskevan sopimuksen EU:n seitsemän jäsenvaltion kanssa. Lisäksi Europol osallistui aktiivisesti myös useisiin muihin yhteisiin tutkintaryhmiin ilman voimassa olevaa virallista sopimusta ja tuki niiden toimintaa.

Ihmiskauppaoperaatio

Europol tuki marraskuussa 2010 Itävallan ja Unkarin poliisia seksikaupan uhrien pelastamisessa ja ihmiskauppaverkoston järjestäjien pidättämisessä.

Viittä nuorta naista Unkarista ja Romaniasta pidettiin seksiorjina Etelä-Unkarissa sijaitsevassa talossa ja heihin kohdistettiin seksuaalista, fyysistä ja psyykkistä väkivaltaa. Naiset siirrettiin Itävaltaan, jossa heidät pakotettiin prostituutioon ja suljettiin jälleen niin, etteivät he voineet ottaa yhteyttä perheisiinsä tai ystäviinsä. Heidät pakotettiin seksiin 15–20 asiakkaan kanssa päivässä, ja heidän sieppaajansa pahoinpitelivät heitä jatkuvasti. Nämä naiset olivat lähtöisin köyhistä oloista, ja heidät saatiin ”värvättyä” valheellisin lupauksin kotitaloustyöstä.

Operaation tuloksena Unkarin poliisi pidätti pääepäillyn eli 54-vuotiaan unkarilaisen miehen ja hänen 36-vuotiaan unkarilaisen naispuolisen rikostoverinsa. Kotietsinnöissä poliisi takavarikoi aseita, huomattavan mää-

© Unkarin poliisi

rän käteistä, koruja ja muuta omaisuutta useiden tuhansien eurojen edestä. Myös tietotekniset välineet ja viestintävälineet takavarikoitiin ja samalla kerättiin paljon todisteita edellisten kymmenen vuoden aikana tehdyistä rikoksista.

Europol lähetti kentälle asiantuntijansa koordinoimaan samanaikaisia operaatioita sekä alkuperä- että kohdemaassa. Lisäksi Europol toimitti operatiivisen analyysin, joka auttoi löytämään kansainvälisiä yhteyksiä vertailemalla uhrien tietoja Europolin tietokannoissa jo oleviin tietoihin sekä selvittämällä yhteydet muihin raportoituihin tapauksiin. Europol analysoi myös operaation toteutuspäivänä talteen otetuissa eritellyissä laskuissa ja maksutapahtumissa olleita tietoja, joiden perusteella epäiltyjä vastaan voitiin nostaa vielä lisää syytteitä.

Operaatio Golf

Suur-Lontoon Metropolitan-poliisin ja Europolin johtamassa yhteisessä suuroperaatiossa pelastettiin 28 lasta. Lokakuussa 2010 päättynyt operaatio oli osa laajaa rikostutkintaa, jota kutsuttiin nimellä operaatio Golf ja johon kuului metropolialueen poliisin ja Romanian poliisin yhteinen tutkintaryhmä. Yhteisen tutkintaryhmän tavoitteena oli puuttua romanilapsia kaupanneen ja hyväksi käyttäneen romanialaisen järjestäytyneen rikollisverkoston toimiin.

© Fotolia

Tähän mennessä rikostutkinta on johtanut 126 henkilön pidättämiseen. Epäiltyjä rikoksia ovat ihmiskauppa (myös Yhdistyneen kuningaskunnan sisäinen), rahanpesu, etuuspetos, lapsen laiminlyönti, oikeuden harhaanjohtaminen, varkaus ja varastetun tavaran hallussapito. Oikeudenkäynnit ovat meneillään.

Operaation päätavoitteena oli saada mahdolliset lapsiuhrit turvaan, ja operaatiossa tehtiin etsinnät 16 osoitteessa Ilfordissa Essexissä.

Löydetyt lapset vietiin keskuksiin, joissa työskentelee poliisin, paikallisviranomaisten ja paikallisen terveyssäätiön lastensuojelun asiantuntijoita ja joissa jokaisesta lapsesta tehtiin yksilöllinen arvio. Arvioinnissa tutkittiin lapsen hyvinvointia ja pyrittiin selvittämään, oliko lapsia käytetty hyväksi ja/tai laiminlyöty.

Europol osallistui aktiivisesti yhteiseen tutkintaryhmään ja auttoi toimivaltaisia viranomaisia

- antamalla asiantuntijaneuvoja yhteisen tutkintaryhmän perustamisesta ja strategisen ja operatiivisen toiminnan suunnittelusta
- varmistamalla analyysituen koko rikostutkinnan ajan; yksi analyysin keskeisistä tuloksista oli järjestäytyneen rikollisryhmän pääkohteiden yksilöinti ja priorisointi sekä Romaniassa että Yhdistyneessä kuningaskunnassa

- auttamalla paikalla kenttäyksikkönsä kautta sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa että Romaniassa neljään otteeseen; joka kerta tehtiin reaaliaikaisia tarkistuksia tietokannasta tiedustelutietojen keruuoperaation ja Yhdistyneen kuningaskunnan ja Romanian poliisin käyttämien pakkokeinojen (kotietsinnät ja pidätykset) tukena
- laatimalla ja jakamalla 67 analyysiraporttia
- määrittämällä keskeiset yhteydet muihin EU-maihin, erityisesti Belgiaan ja Espanjaan.

Europolin toimittamien analyysien määrä ja laatu oli ratkaisevan tärkeää asian edistymisen kannalta. Europolin odotetaan antavan lisätukea vielä lähitulevaisuudessa.

Ihmiskauppiaat käyttävät nyt lapsia **paitsi rahan hankkimiseen myös sen varmistamiseen, että lapsiepäiltyjen ja -todistajien avulla haitataan poliisitutkintaa**. Lisätoimenpiteitä on toteutettava näiden erityisen haavoittuvassa asemassa olevien lasten suhteen. Lapset on usein ”koulutettu” olemaan tekemättä yhteistyötä viranomaisten kanssa.

3.4 Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö

Lasten seksuaalista hyväksikäyttöä kuvaavan laittoman sisällön tuotanto ja jakelu tapahtuu pääasiassa internetin kautta. Internet turvaa näennäisesti nimettömyyden, joten rikollisten tunnistaminen ja paikallistaminen on hankalaa. Laittoman materiaalin löytäminen on vain osa lapseen kohdistuneen rikosten rikostutkintaa – ehkä sen alku. Lapsiuhrien jäljittäminen ja tunnistaminen on ensisijaista ja lisähaaste lainvalvonnalle.

Internetissä voidaan tehdä myös muita lapsiin kohdistuvia rikoksia, kuten lasten verkkohoukuttelu ([6]). Kun lapsen hyväksikäyttöä koskeva materiaali päätyy internetiin, kuvassa oleva lapsi joutuu uhriksi aina yhä uudelleen.

Nykysuuntaukset

- Lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten tekijät käyttävät yhä pidemmälle kehitettyjä ohjelmia nimettömyytensä suojaamiseen. He käyttävät internetin tallennuspalveluja ja pitkälle kehitettyä salaustekniikkaa poliisin digitaalista rikosteknistä tutkintaa vastaan.
- Rikolliset näyttävät keskittyvän käyttämään salattuja kanavia, joilla käyttöoikeus myönnetään vain valituille henkilöille. Valikointi perustuu seksuaalista hyväksikäyttöä esittävien jaettujen kuvien määrään ja tyyppiin.
- Tietojen mukaan lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön keskittyvillä verkkosivustoilla maksullisia kuvia tarjoavien maailmanlaajuisten rikollisverkostojen määrä väheni viime vuonna.
- Muita ilmiöitä on alkanut ilmaantua, kuten verkkoseksiturismi, jossa lapsen hyväksikäyttö tapahtuu nettikameran edessä pyynnön ja maksun vastaanoton jälkeen.

([6]) Verkkohoukuttelu tarkoittaa sitä, että aikuinen ehdottaa tapaamista sellaisen lapsen kanssa, joka katsotaan lainsäädännössä alaikäiseksi seksuaaliseen kanssakäymiseen, tarkoituksenaan harjoittaa seksuaalista toimintaa kyseisen lapsen kanssa.

- Lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten tekijät matkustavat tai muuttavat tiettyihin maihin, joissa perheet tai välittäjät tarjoavat lapsia hyväksikäytettäviksi tai lasten hyväksikäyttöä kuvaavan materiaalin tuotantoon.
- Lasten hyväksikäyttöä kuvaavaa materiaalia voivat tuottaa myös lapset ja nuoret itse aliarvioidessaan kuviensa tai videoidensa jakeluun liittyvät riskit. Joskus lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten tekijät houkuttelevat tai pakottavat lapset tällaisen materiaalin tuottamiseen verkkohoukuttelun avulla.
- Myös verkkohoukuttelu ja seksuaalisten viestien lähettäminen nuorille kännyköiden ja multimedialaitteiden välityksellä (”sexting”) ovat selvästi havaittavissa olevia ilmiöitä.

Vuonna 2010 laadittiin erityinen analyysitietokanta lasten seksuaalista hyväksikäyttöä kuvaavan materiaalin tuotantoon, myyntiin tai jakeluun sekaantuneiden rikollisverkostojen toiminnan sekä tähän liittyvän muun rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Europol on antanut lainvalvontaviranomaisille tähän mennessä tuhansia tiedustelutietopaketteja ja analyysiraportteja, joiden avulla on tunnistettu yli 2 000 lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten tekijää sekä vastaava määrä uhreja. Europol on tukenut jäsenvaltioita myös rikosteknisessä tutkinnassa tutkimalla poliisin takavarikoiman digitaalisen materiaalin kopioita.

Operaatio Comfort

Vuoden 2010 alussa Alankomaiden poliisi sai alankomaalaiselta www-tilaa tarjoavalta yhtiöltä tiedon, että yhdelle sen asiakkaiden palvelimista oli murtauduttu. Hakkerit olivat sijoittaneet palvelimelle kuvia, jotka sisälsivät lapsen hyväksikäyttöä kuvaavaa materiaalia. Yhtiö säästi palvelimen lokitiedostot sekä havaitun lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä kuvaavan materiaalin ja lähetti ne Alankomaiden poliisille.

Alankomaat toimitti rikostiedot Europolin tietokantoihin. Europol analysoi tiedot ja toimitti analyysiraportit kaikkiin asianosaisiin maihin. Analyysin aikana määritettiin 3 931 kohdetta EU:n sisällä ja 6 041 kohdetta EU:n ulkopuolella.

Operaatio Venice Carnival

Operaatio Venice Carnival kesti vuodesta 2009 vuoteen 2010. Italian posti- ja viestintäpoliisi sekä Europol paljastivat rikollisryhmän, joka asensi haittaohjelmia yritysten suojaamattomille verkkopalvelimille ja jakoi niiden kautta lasten seksuaalista hyväksikäyttöä kuvaavaa järkyttävää materiaalia internetissä.

Italian poliisi sai rikostoiminnasta tiedon ensimmäisen kerran, kun viattomin aikein internetsivuja selaillut ja lastenlapselleen lahjoja etsinyt isoäiti oli napsauttanut verkkokaupan linkkiä ja joutunut lasten hyväksikäyttöä kuvaavalle verkkosivulle. Hän ilmoitti asiasta välittömästi poliisille, joka alkoi vuoden 2009 alussa seurata italialaisella verkkopalvelimella mahdollisesti sijaitsevien laittomien verkkosivujen toimintaa.

Lisäanalyysin perusteella havaittiin, että kyseinen palvelin sekä monet muut palvelimet ympäri maailman sisälsivät tahallaan asennetun haittaohjelman. Rikollisryhmä käytti tätä haittaohjelmaa palvelinten

kaappaamiseen siten, että viattomat internetin käyttäjät ohjautuivat automaattisesti laittomille sivuille, joille oli ladattu lasten hyväksikäyttöä kuvaavaa materiaalia.

Italian poliisi suoritti tiedustelutoimia havaituilla verkkosivustoilla, ja Europol toimitti tiedustelutiedot kaikkien jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille sekä niille maille ja virastoille, joiden kanssa Europol tekee yhteistyötä. Lisätutkinnassa kävi ilmi, että asianomaisten verkkosivujen lailliset omistajat eivät olleet ongelmasta tietoisia eivätkä osallistuneet aktiivisesti rikolliseen toimintaan. Tutkimuksissa varmistui, että palvelimet joutuivat haittaohjelman uhriksi internetin turvallisuuspuutteen vuoksi.

Haittaohjelmasta vastuussa ollut rikollisryhmä oli peräisin Itä-Euroopasta, ja sillä oli yhteistyökumppaneita kaikkialla maailmassa. Sen uskotaan tuottaneen itse lasten hyväksikäyttöä kuvaavaa materiaalia, jota jaettiin kaupallisesti suojattujen ja nimettömien verkkosivujen kautta. Italian posti- ja viestintäpoliisi kehitti yhdessä Europolin kanssa strategioita rahavirtojen seuraamiseksi ja selvitti laittoman materiaalin asiakkaat ja loppukäyttäjät.

Operaation tuloksena yli 1 000 verkkopalvelinta ympäri maailman puhdistettiin ja samalla puhdistettiin myös palvelinten haltijoiden maine. Näin vähennettiin suuresti sitä riskiä, että EU:n kansalaiset törmäisivät tällaiseen laittomaan materiaaliin internetissä. Monimutkainen rikostutkinta, jossa selvitetään materiaalin tuottajia ja asiaan liittyviä rikollisia, on edelleen meneillään.

HAVEN-hanke – eurooppalaisten estäminen käyttämästä uhreja hyväksi kaikissa maissa

HAVEN-hankkeessa koordinoidaan EU:n yhteisiä toimia, joilla pyritään puuttumaan eurooppalaisten kotimaansa tai pysyvän asuinmaansa ulkopuolella harjoittamaan lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön. Tähän kuuluu eurooppalaisten lainvalvontaviranomaisten johtamien kansainvälisten operaatioiden koordinointi. Pitkällä aikavälillä pysyvän ilmoitus- tai varoitusjärjestelmän kaltaisia ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä olisi toteutettava lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten tekijöiden jäljittämiseksi ja heidän rikollisen toimintansa estämiseksi ja lasten saamiseksi turvaan.

Internetiin liittyvää lasten seksuaalista hyväksikäyttöä kuvaavaa materiaalia koskeva hanke

Internetiin liittyvää lasten seksuaalista hyväksikäyttöä kuvaavaa materiaalia koskevalla Circamp-hankkeella edistetään suodatintekniikan käyttöä EU:n jäsenvaltioissa. Suodatintekniikalla estetään käyttäjiä pääsemästä lasten seksuaalista hyväksikäyttöä kuvaaville kaupallisille verkkosivuille. Hankkeessa toteutettiin onnistuneesti lasten seksuaalista hyväksikäyttöä kuvaavan materiaalin jakelua estävä suodatin, jota jaettiin laajalti. Suodatin on tällä hetkellä käytössä Tanskassa, Italiassa, Maltalla, Suomessa, Ruotsissa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Norjassa. Jäsenvaltioiden estotoiminnosta saatavat tiedot lähetetään Europolin analysoitavaksi.

Funnel Web -hanke

Funnel Web -hankkeessa käsitellään pyyntöjä sellaisten verkkosivujen rekisteröijiltä, jotka ovat joutuneet väärin perustein jäsenvaltioissa käytössä olevien Circamp-suodatinten mustalle listalle. Europol on perustanut yhteistyössä Circamp-hankkeen kanssa raportointimekanismin estettyjen verkkotunnusten haltijoille. Tämän järjestelmän tarkoituksena on keskittää verkkotunnuksen tilan tarkistamista koskevat valitukset ja pyynnöt sen takaamiseksi, että pyyntöjä voidaan käsitellä kaikissa maissa, joissa tunnus on joutunut mustalle listalle.

Europol helpottaa yhteydenpitoa verkkotunnusten haltijoiden ja toimivaltaisten lainvalvontaviranomaisten välillä. Jäsenvaltio voi kuitenkin harkintansa mukaan päättää tarkistuspyyntöjen mahdollisista oikeudellisista seuraamuksista.

Taloudellinen liittouma

Lapsipornografian vastaisen taloudellisen liittouman tarkoituksena on estää lasten seksuaalista hyväksikäyttöä esittävistä kuvista saatava taloudellinen hyöty. Tässä aloitteessa rahoitusalan, internetin ja tekniikan alan suuret yritykset ovat yhdistäneet voimansa Europolin, Euroopan poliisiviranomaisten ja Euroopan komission sekä asiaan erikoistuneiden lastensuojelujärjestöjen kanssa säädyttömien kuvien jakelusta saadun kaupallisen hyödyn jäljittämiseksi, katkaisemiseksi ja menetetyksi tuomitsemiseksi. Vuoden 2011 alusta lähtien Europol koordinoi liittouman ohjausryhmää ja toimii sen puheenjohtajana.

3.5 Järjestetty laiton maahantulo

Yleensä laitonta maahantuloa järjestävät rikollisryhmät ovat järjestäytyneet pienempien ryhmien löyhiksi verkostoiksi, ja suurimmalla osalla niistä on etnisiä tai muita kulttuurisia sidoksia laittomiin siirtolaisiin, joiden maahantuloa ne järjestävät. Asianosaiset järjestäytyneet rikollisryhmät toimivat hyvin joustavasti ja pystyvät tekemään rajat ylittävää yhteistyötä etnisistä eroista huolimatta jopa alueilla, joilla etnisillä konflikteilla on pitkät perinteet. Järjestäjät havaitsevat nopeasti erilaisia yhteiskunnan muutoksia ja käyttävät niitä hyväkseen, kuten lainvalvonnan taktiikka ja muutokset lainsäädännössä tai määräyksissä tai uusien tai halvempien kuljetusreittien tai uusien rajanylityspaikkojen avautuminen.

Europol antaa analyysitukea EU:n jäsenvaltioille järjestetyn laittoman maahantulon torjumiseksi. Laittoman maahantulon järjestämiseen sekaantuneet rikollisryhmät ovat toisinaan sekaantuneet myös muihin rikoksiin, kuten matkustusasiakirjojen väärentämiseen, huumausainekauppaan, rahanpesuun, ihmiskauppaan ja muihin vastaaviin.

© Claudia Conrad

Europol on jakanut tämän analyysihankkeen alahankkeisiin, joissa keskitytään tiettyihin järjestäytyneisiin rikollisryhmiin, kansallisuuksiin, toimintatapoihin tai maantieteellisiin alueisiin. Vuonna 2010 aktiivisia alahankkeita oli seitsemän. Niissä keskityttiin järjestettyyn laittomaan maahantuloon Vietnamista, Irakista, Afganistanista, Iranista, Etelä-Aasiasta ja Pohjois-Afrikasta sekä väärennettyjen asiakirjojen laatimiseen ja jakeluun. Europol on osallistunut myös elokuusta 2010 lähtien tämän analyysihankkeen yhteydessä perustettuun yhteiseen tutkintaryhmään, joka keskittyy lumeavioliittoihin.

Viimeisen vuoden aikana Europol on tukenut kuutta suurta eurooppalaista operaatiota, jotka ovat kohdistuneet laitonta maahantuloa järjestäviin rikollisverkostoihin ja joiden tuloksena yli 80 laittoman maahantulon järjestäjää on pidätetty. Operatiivista toimintaa koordinoitiin Europolin järjestämissä ja johtamissa kokouksissa. Operaatioiden aikana analyysitietokantaa hoitava ryhmä oli läsnä operaation koordinointikeskuksissa, ja se antoi tukea teknisen asiantuntemuksen ja kenttäyksikön avulla. Rikostutkintavaiheessa Europolin virkamiehet keskittyivät operatiivisiin analyyseihin, ja monissa tapauksissa havaittiin yhteyksiä muihin EU:ssa käynnissä oleviin rikostutkintoihin. Analyysien tuloksista kerrottiin lähes 150 raportissa.

Ilmaisu ”laittoman maahantulon järjestäminen” kattaa useita erilaisia vakavia rikoksia, joilla kaikilla pyritään auttamaan taloudellista hyötyä tavoitellen maahantulossa tai oleskelussa maassa vastoin kyseisen maan lakeja. Järjestetty laiton maahantulo kattaa siis väärennettyjen matkustusasiakirjojen valmistuksen ja hankinnan tai väärin perustein hankitut luvat sekä salakuljetuksen tai muunlaisen avun antamisen laittoman maahantulon tai oleskelun toteutumiseksi. Usein asiaan liittyy vielä monia muita rikoksia.

Operaatio Ile Fantastique

Tämä yleiseurooppalainen rikostutkinta kesti 14 kuukautta. Tutkinnassa keskityttiin epäiltyihin, jotka salakuljettivat laittomia siirtolaisia lähinnä Vietnamista EU:hun. Siirtolaisille annettiin täydet ”takeet” perille pääsystä.

Koko taatun matkan hinta oli jopa 40 000 euroa, ja se saattoi kestää muutamasta päivästä useisiin viikkoihin. Siirtolaisten perheet olivat usein myyneet kotinsa ja omaisuutensa matkan rahoittamiseksi, ja he olivat näin ollen velkaantuneet pahoin.

Yksi verkoston käyttämä toimintatapa oli seuraava: verkosto antoi siirtolaiselle matkustusasiakirjat ja väärin perustein myönnetyt voimassa olevat viisumit lahjottujen konsulivirkamiesten avulla. Kun siirtolainen saapui Eurooppaan, matkustusasiakirjat luovutettiin takaisin rikollisverkostolle.

Europolin ja Eurojustin yhteisellä tuella Englannin, Ranskan, Saksan ja Unkarin poliisit pidättivät 31 laittoman maahantulon järjestämisestä epäiltyä kesäkuussa 2010. Operaation aikana tehtiin 42 kotietsintää. Kotietsintöjen aikana löydettiin 66 vietnamilaista siirtolaista.

Europolin asiantuntijat olivat läsnä koordinointikeskuksessa, ja he antoivat teknistä asiantuntija-apua ja operatiivista analyysitukea. Europol laati rikostutkintavaiheessa tiedustelutietoraportteja ja hoiti tietojenvaihtoa. Europol paljasti uusia rikollisyhteyksiä tehdessään tiivistä yhteistyötä kansallisten asiantuntijoiden kanssa.

Operaatio Alcazar

Kesäkuussa 2010 Europol tuki Saksan, Espanjan ja Ranskan poliiseja 18:n EU:hun suuntautuneen laittoman maahantulon järjestämisestä epäillyn pidättämisessä. Rikostutkijat tekivät 15 kotietsintää ja pidättivät ihmisiä, jotka olivat kotoisin pääasiassa Intian niemimaalta, sekä yhden Marokon kansalaisen. Kotietsintöjen aikana löydettiin ja takavarikoitiin jäljennöksiä passeista sekä seitsemän asetta.

Laittomat siirtolaiset saapuivat EU:hun tätä tarkoitusta varten tehdyillä aidoilla matkustusasiakirjoilla, joissa oli toisen henkilön henkilötiedot. Matkustusasiakirjat sisälsivät 90-päiväisen viisumin, joka oikeutti työntekoon. Kun siirtolaiset olivat saapuneet Eurooppaan, matkustusasiakirjat palautettiin järjestäjille käytettäviksi uudelleen.

Ranskassa suoritettuun rikostutkinnan osaan liittyvien rahojen arvo (kulut ja taloudellinen hyöty) olivat yli miljoona euroa. Siirtolaiset maksoivat koko matkasta 13 000–15 000 euroa aikuisesta ja 8 000–10 500 euroa lapsesta.

Europolin asiantuntijat tarjosivat teknistä asiantuntemusta ja operatiivista analyysitukea koko rikostutkinnan ajan ja laativat myös tiedustelutietoraportteja ja hoitivat rikostiedustelutietojen vaihtoa.

3.6 Euron väärentäminen

Europolin tehtävänä on ehkäistä ja torjua rahan, etenkin euron, väärentämistä, ja se on nimetty Euroopan unionin euron väärentämisen torjunnan keskusvirastoksi. Tämän oikeudellisen aseman turvin Europol voi toimia euron väärentämisen torjunnan maailmanlaajuisena yhteyspisteenä.

Operaatio Seaweed

Kesäkuussa 2010 Borris-in-Ossoryn esikaupunkialueella 125 kilometrin päässä Dublinista Irlannin poliisin petostentutkintatoimisto löysi maaseututien varrelta entisen betonitehtaan. Tehtaassa oli suuri varasto, siilo ja muutamia 40 jalan perävaunuja. Eräs epäilty oli vuokrannut yhden ulkovaraston ja tuonut paikalle parakin toimistoksi. Parakin alla oli rahan väärentämistä varten rakennettu bunkkeri. Siinä oli kaksi toisiinsa yhteydessä olevaa säiliötä, jotka oli täysin varustettu väärennetyn rahan painamista varten. Bunkkeriin pääsi toimiston maton alla olevasta salaisesta sisäänkäynnistä. Bunkkerin sisällä oli pitkälle kehitettyjä erikoispainolaitteita.

Europolin virkamiehet tekivät yhteistyötä Irlannin poliisin rikosteknisen tutkintaryhmän kanssa ja antoivat teknistä tukea. Ratsiat kohdistuivat kehittyneeseen rahanväärennöshankkeeseen, joka oli Irlannissa ensimmäinen laatuaan ja omaa mittaluokkaansa. Europol osallistui tähän operaatioon paikalle pystytetyllä kenttäyksiköllä ja rikosteknisillä tutkintavälineillä (UV-valo, matkapuhelinskannerit ja muut laitteet), ja se välitti myös tietojenvaihtoa Irlannin viranomaisten ja muiden jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välillä. Operaation aikana pidätettiin neljä mieshenkilöä. Jos poliisi ei olisi päässyt rikollisryhmän jäljille, ryhmä olisi voinut laskea markkinoille miljoonia väärennettyjä seteleitä (euroja, puntia, dollareita ja muita). Europol osallistui kahteen operatiiviseen kokoukseen ja antoi tukea paikalla kenttäyksikön ja rikosteknisen tutkintavälineistön (UFED) avulla.

Operaatio Thessaloniki

Helmikuussa 2010 Thessalonikin poliisin turvallisuusjaosto pidätti väärennettyjen eurosetelien laajamittaista jakamista ja salakuljetusta Kreikassa harjoittaneen järjestäytyneen rikollisryhmän neljä johtajaa.

Ryhmään kuului Kreikan kansalaisia, jotka pitivät yllä yhteyksiä järjestäytyneisiin rikollisryhmiin Venäjällä, Bulgariassa ja muissa maissa. Epäillyt olivat sekaantuneet myös Euroopan unioniin suuntautuneen laittoman maahantulon järjestämiseen. Europolin koordinoima kansainvälinen poliisiyhteistyö alkoi vuoden 2007 puolivälissä, kun noin 70 000 euron arvosta väärennettyjä 100:n ja 200 euron seteleitä takavarikoitiin pienessä Shakhtyn kaupungissa Etelä-Venäjällä. Venäjän viranomaiset ilmoittivat jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille tästä väärennettyjen eurojen jakelukanavasta ja antoivat tukea Kreikan rikostutkinnalle.

Rikostutkinta johdatti poliisit Kreikan Thessalonikiin, jossa rikolliset toimivat välikäsinä Bulgarian Plovdid-kaupungista kotoisin oleville väärentäjille. Bulgarian ja Espanjan lainvalvontaviranomaisista muodostettu yhteinen tutkintaryhmä, jota Eurojust tuki ja Europol koordinoi, hävitti väärennösten pääasiallisena lähteenä olleen painon.

Europol tekee tiivistä yhteistyötä Euroopan unionin jäsenvaltioiden, Euroopan keskuspankin, Euroopan komission, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), Interpolin ja muiden yhteistyökumppanien kanssa.

Keskusvirastona Europol tarjoaa monia erilaisia tuotteita ja palveluja EU:n jäsenvaltioille ja muille yhteistyökumppaneille. Europol tukee lainvalvontaviranomaisia aktiivisesti keräämällä, analysoimalla ja jakamalla rikostiedustelutietoja ja hoitamalla niiden vaihtoa sekä tarjoamalla muuta asiantuntija-apua ja osaamista rikostutkinnan tueksi.

Operaatio Most

Lublinissa pidätettiin 14 henkilöä huhtikuussa 2010. Epäillyt kuuluivat suureen puolalaiseen verkostoon, joka jakeli väärennettyjä 50:n ja 100 euron seteleitä EU:ssa. Ratsiaan osallistui yli 120 poliisia, ja se toteutettiin Espanjassa, Italiassa ja Puolassa tehdyn sekä Europolin koordinoiman ja tukeman kolmivuotisen rikostutkinnan tuloksena. Kaksi Europolin virkamiestä tarjosi tukea paikalla Europolin kenttäyksikön kautta. Europol toimitti Puolalle useita operatiivisia analyysiraportteja, myös merkittävän ja laaja-alaisen sosiaalisten verkostojen analyysiraportin.

Operaatio Mostin koko rikostutkinta koski eri EU-maissa toimivan puolalaisen järjestäytyneen rikollisryhmän eri haaroja. Sen aikana pidätettiin yhteensä yli 80 rikollista.

Europol osallistui tähän rikostutkintaan kesäkuusta 2008 lähtien ja tuki sitä analyyttisesti, logistisesti ja taloudellisesti. Europol myös koordinoi Saksan, Espanjan, Italian ja Puolan välistä kansainvälistä yhteistyötä ja antoi neuvoja ja koulutusta. Rikostutkinnan yhteydessä Europolissa ja EU:n jäsenvaltioissa järjestettiin useita operatiivisia kokouksia. Operatiivista tukea annettiin rikostutkinnalle kahdesti, mukaan luettuna kenttäyksikön käyttö. Operaatiota pidettiin erittäin onnistuneena, sillä sen ansiosta saatiin hajotettua suuri ja vaarallinen rikollisryhmä, joka oli sekaantunut väärennettyjen eurosetelien mittavaan jakeluun.

Tähän kuuluu myös osallistuminen yhteisiin tutkintaryhmiin, taloudellisen tuen myöntäminen ja paikalla pyynnöstä tarjottava apu. Lisäksi Europol tarjoaa rikosteknistä tutkintatukea lainvalvontaviranomaisille. Rikostekniseen tutkintaan liittyvässä tuessa määritetään väärennösten valmistuksessa käytetyn materiaalin ja laitteiden alkuperä. Lisäsi Europol tarjoaa teknistä tukea ja koulutusta taktisissa ja teknisissä kysymyksissä, jotka liittyvät euron suojaamiseen väärentämiseltä.

Europol osallistuu kaikkiin suuriin euron väärentämistä koskeviin rikostutkintoihin EU:ssa. Vuonna 2010 Europol tuki tehokkaasti 838:aa tapausta, joissa oli kyse euron väärentämisestä ja maksukorttipetoksista ja jotka huipentuivat viiden suuren painopajan hävittämiseen. Euron väärentämiseen kohdistuneiden, Europolin taloudellista tukea saaneiden rikostutkintojen ansiosta väärennöksiä takavarikoitiin yli 6 miljoonan euron edestä ja 70 henkilöä pidätettiin.

Väärän rahan painopajan hävittäminen Bulgariassa

Bulgarian viranomaisten lokakuussa 2010 toteuttaman poliisin erikoisoperaation aikana pidätettiin kolme epäiltyä ja laiton painopaja hävitettiin. Laittomassa painokoneessa oli seuraavat välineet väärennetyn rahan valmistamista varten:

- Heidelberg-offsetpainokone ja kuumapainokone (hologrammien tuotantoon)
- teollisuusleikkuri paperin leikkaamiseen
- setelien laskukone
- UV-valot ja muut keskeiset laitteet sekä raaka-aineet.

Europol tarjosi tässä operaatiossa operatiivisia analyyseja ja teknistä tukea kenttäyksikössään. Europolin asiantuntijat tekivät teknisiä analyyseja takavarikoiduille koneille ja löysivät offset-painokoneen kumimatosta sekä paljaalla silmällä näkyviä että fluoresoivia kuvia 100 euron seteleistä. Nämä löydökset osoittivat selkeästi, että konetta oli käytetty väärennettyjen eurosetelien valmistukseen.

3.7 Maksukorttipetokset

Maksukorttipetokset ovat kasvava maailmanlaajuinen ongelma, joka aiheuttaa valtavia tappioita Euroopan unionissa. Samalla näistä tappioista muodostuu varoja järjestäytyneille rikollisryhmille, ja niiden laittomia tuloja sijoitetaan muunlaiseen rikolliseen toimintaan.

Tämäntyyppisiä petoksia koskevien tiedustelutietojen vaihdon keskuksena Europol tukee rikostutkintatoimia suojatakseen EU:n markkinoita ja sen asiakkaita EU:n lisäksi myös muualla maailmassa.

Europol laatii analyysiraportteja ja uhka-arvioita maksukorttipetoksista ja järjestäytyneiden rikollisryhmien toiminnasta tällä alalla. Koska maksukorttipetokset ovat rajat ylittävä ilmiö, myös yhteisiä tutkintaryhmiä käytetään EU:n laajuisen yhteistyön helpottamiseksi.

EUROPOLIN TÄRKEIMMÄT TUOTTEET

Talousrikostietokeskuksen verkkosivut
Rahan väärentämistä koskevat uutiset
Europolin ekstaasilogoluettelo
Euron väärentämistä koskeva tilanneraportti
Tiedusteluilmoitukset muista kuin käteiseen liittyvistä maksupetoksista
EMCDDA:n ja Europolin yhteinen raportti uusista psykoaktiivisista aineista

Lähde: Europolin käyttäjätutkimus.

Maksukorttipetoksia koskevissa uutisissa Europol välittää tietoa uusista suuntauksista, rikostekniikoista ja toimintatavoista rikostutkijoille jäsenvaltioissa ja muissa yhteistyötä tekevissä maissa.

Maksukorttipetoksia koskeva uhka-arvio Euroopan unionissa

Europol laati vuonna 2010 maksukorttipetoksia koskevan uhka-arvion Euroopan unionissa. Arvio julkistetaan vuonna 2011. Raportissa esitellään nykytilannetta ja tulevia suuntauksia maksukorttirikollisuuden ja maksukorteilla tapahtuvien maksusuoritusten osalta.

Tällainen uhka-arvio tehtiin nyt ensimmäistä kertaa. Toistaiseksi lukuja ja erityisiä toimintatapoja ei ole julkaistu, joten lainvalvontaviranomaisilla ja päätöksentekijöillä ei ole vielä ollut täyttä kuvaa asiasta. Maksukortteihin liittyvien ongelmien lisääntyessä alalla päätettiin yhdistää voimat ja toimittaa erittäin arkaluonteista tietoa Europolin analysoitavaksi. Uhka-arvio laadittiin näiden tietojen pohjalta.

Uhka-arvion tavoitteena on antaa suosituksia vastatoimista ja muista erityisistä toimista, joita olisi toteutettava jäsenvaltioissa ja EU:n tasolla petosten määrän vähentämiseksi. Nykytilanne ja rikollisten saamat laittomat tulot, joiden arvo on yli 1 500 000 000 euroa, edellyttävät kiireellisiä yhteisiä toimia.

Europol perusti vuonna 2010 **rikosteknisten asiantuntijoiden verkoston**, joka vastaa kopioivien lukulaitteiden tutkimisesta. Verkosto edesauttaa kansainvälistä yhteistyötä maksukorttipetosten torjunnassa teknisestä näkökulmasta katsottuna.

Kenttäyksikkö ja liikkuva rikostekninen tutkintavälineistö (mukaan luettuina kortinlukija, UFED-laite ja kortintarkistustietokanta) tuovat lisäarvoa paikalla suoritettavan rikostutkinnan tukena. Kortinlukija ottaa tietoja aidon tai väärennetyn maksukortin magneettijuovasta ja mikrosirusta. Jäsenvaltiot lähettivät vuonna 2010 takavarikoituja kortteja Europolille, jotta niistä saataisiin otettua tietoja. Kortinlukijaa voidaan käyttää samaan tarkoitukseen myös suoraan poliisiratsiassa. UFED-laitteella tietoja voidaan ottaa matkapuhelimista, ja kahta onnistunutta operaatiota on tuettu tällä tavoin, sen jälkeen kun laite otettiin käyttöön syyskuussa 2010. Kortintarkistustietokannasta saa yksityiskohtaiset tiedot kortin myöntäjästä, ja sitä käytetään Europolissa päivittäin.

Europolin ja yksityisten yritysten välisessä yhteistyössä Europoliin perustettiin kortintarkistustietokanta, johon sisältyy maailmanlaajuisia tietoja maksukorttien myöntäjistä (AMEX, VISA, MasterCard ja polttoainemaksukortit).

Europol tuki vuonna 2010 monia jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten rikostutkintoja, joilla pyrittiin pysäyttämään kansainvälisiä maksukorttipetoksia tehtailevat rikolliset. Europol keskittyi vaarallisimpiin järjestäytyneisiin rikollisryhmiin, jotka valmistavat ja käyttävät laittomia välineitä, joilla voidaan kopioida, väärentää ja käyttää väärin maksukortteja. Useita kopioivia lukulaitteita ja laitteiden, korttitietojen ja rahan kansainvälisiä salakuljetusverkostoja hävitettiin tehokkaan rajat ylittävän yhteistyön ansiosta.

© Fotolia

Kopioiva lukulaite kopioi maksukortin magneettijuovan kortinhaltijan tietämättä ja ilman tämän suostumusta. Yleensä kopiointi tapahtuu, kun kortinhaltija käyttää korttia aidolla pankkiautomaatilla tai myyntipisteellä. Kopioidut tiedot kirjataan (kloonataan) uusiin kortteihin, joita käytetään laittomissa käteisnostoissa, jotka tehdään yleensä kortinhaltijan asuinmaan ulkopuolella.

Operaatio Godfather

Europol tuki tässä operaatiossa Belgian, Saksan, Italian, Alankomaiden, Romanian ja Ruotsin lainvalvontaviranomaisten välistä yhteistyötä, jonka ansiosta Romaniassa saatiin hävitettyä tehtaita, joissa valmistettiin laittomia kopioivia lukulaitteita, ja pidätettyä rikollisryhmän jäseniä. Rikollisverkosto oli kopioinut kortteja ja tehnyt laittomia käteisnostoja. Takavarikoidut kopioivat lukulaitteet olivat valmiita asennettaviksi erityyppisiin pankkiautomaatteihin, joita on käytössä ympäri maailman. Lopullinen ratsia, jossa tehtiin 31 kotietsintää, suoritettiin Bukarestissa tammikuussa 2010. Satoja väärennettyjä maksukortteja, korttien raakatietoja, kopioivia lukulaitteita, elektronisia laitteita (mikrokamerat, tunnuslukunäppäimistöt) ja muita maksukorttien väärentämisessä käytettyjä välineitä takavarikoitiin. Europol toimitti Romanialle useita analyysiraportteja sekä analyysin kopioivan lukulaitteen ohjelmistosta. Bukarestissa suoritetun ratsian jälkeen korttien kopiointi lakkasi.

Operaatio Lottery

Järjestäytynyt rikollisryhmä toimi Espanjassa, Ranskassa, Italiassa ja Romaniassa ja käytti väärin internetin kautta varastettuja maksukorttitietoja. Rikolliset olivat aiheuttaneet lyhyessä ajassa 400 000 euron tappiot. Europol tuki kansainvälistä operaatiota yli vuoden. Aluksi tämä tapahtui laatimalla useita analyysiraportteja, joista kävi ilmi tapauksen kansainvälinen luonne.

Sitten lokakuussa 2010 Europolin kenttäyksikkö, tietokannat ja tekniset laitteet asennettiin loppuratsiaa varten perustettuun Romaniassa sijaitsevaan operatiiviseen keskukseen. Lisäksi liikkuvaa rikosteknistä tutkintavälineistöä käytettiin tietojen hakemiseen ja niiden tarkistamiseen välittömästi Europolin tietokannoista. Lainvalvontaviranomaiset suorittivat 17 kotietsintää ja 22 epäiltyjen kuulustelua. Ranskassa ja Romaniassa pantiin täytäntöön 16 pidätysmääräystä. Operaatiolla suojeltiin EU:n markkinoita tämän ryhmän lisäiskuilta.

Europol suosittelee yksinkertaisia toimia maksukortin kopioimisen välttämiseksi

Suojaa tunnuslukusi. Suojaa aina näppäimistö toisella kädellä tai vartalolla, niin ettei kukaan näe, kun näppäilet tunnuslukusi. Älä anna tunnuslukuasi kenellekään (vaikka henkilö esiintyisi poliisina tai pankin edustajana).

Tarkkaile ympärillä olevia henkilöitä. Jos joku käyttäytyy epäilyttävästi tai saa olosi tuntumaan epämukavalta, siirry toiselle automaatille.

Seiso lähellä pankkiautomaattia.

Jos havaitset **jotain epätavallista** pankkiautomaatissa, älä käytä sitä, vaan kerro asiasta pankille tai poliisille välittömästi.

Ole valppaana. Jos joku tulee lähellesi tai tarkkailee sinua, peruuta tapahtuma ja siirry toiselle automaatille.

3.8 Huipputeknologiaan liittyvä rikollisuus

Huipputeknologiaan liittyviä rikoksia tutkiva Europolin yksikkö (High Tech Crime Centre) tarjoaa jäsenvaltioille tukea yleisessä verkkorikollisuuden torjunnassa. Yksikkö kehittää eurooppalaista foorumia, joka palvelee jäsenvaltioiden tarpeita tällä merkittävällä uudella rikollisuuden alalla.

3.8.1 Verkkorikollisuus

Ilkivaltainen toiminta internetissä jatkoi kasvuaan vuonna 2010. Verkkopalveluihin kohdistettujen, esimerkiksi haittaohjelmien avulla tapahtuvien, hyökkäysten vuoksi loppukäyttäjät ovat entistä alttiimpia hakkereille. Samalla kukoistaa harmaa talous, jossa verkkorikolliset kauppaavat laittomasti saatuja tietoja, taitoja ja välineitä.

Nykyisin on olemassa pitkälle kehittynyt, itsenäinen digitaalinen harmaa talous, jossa tiedot ovat laittomia hyödykkeitä. Varastetuilla henkilötiedoilla ja taloudellisilla tiedoilla on konkreettinen rahallinen arvo.

Tämä edistää monia uusia rikollisuuden toimintamuotoja, kuten verkkourkintaa, sivustoharhautusta, haittaohjelmien levittämistä ja yritysten tietokantoihin murtautumista. Tällaisen toiminnan tukena on kokonainen infrastruktuuri, johon kuuluu haittaohjelmien koodaajia, erikoistuneita www-tilan tarjoajia ja yksittäisiä henkilöitä, jotka pystyvät käyttämään tuhansien vaarassa olevien tietokoneiden verkostoja automaattisten hyökkäysten tekemiseen.

Asiaa koskevalla erityisellä analyysitietokannalla Europol on osallistunut rajat ylittäviin operaatioihin, jotka ovat liittyneet haittaohjelmilla rahoituslaitoksiin kohdistettuihin iskuihin. Tällä hetkellä meneillään on useita tapauksia, joita Europol tukee. Tämän toiminnan odotetaan johtavan yhteisiin toimiin tulevana vuonna.

Verkkorikollisuuden kasvava uhka EU:ssa on johtanut tilanteeseen, jossa verkkorikollisuudesta on nyt tullut yksi EU:n sisäisen turvallisuuden strategian ja näin ollen myös Europolin painopiste.

Europolissa otettiin vuonna 2010 käyttöön digitaaliset rikosteknisen tutkinnan, tutkimuksen ja kehittämisen välineet ja tällaisten laitteiden odotetaan lisääntyvän tulevana vuonna uusien teknisten resurssien ansiosta.

Europol on kehittänyt ja toteuttanut vastikään kolme uutta koulutuskurssia verkkorikollisuuden tutkinnasta EU-maiden ja liittymisneuvotteluja käyvien maiden erikoistuneille poliiseille.

EU:n verkkorikosyksikköjen päälliköiden, Euroopan komission ja Eurojustin muodostama eurooppalainen verkkorikollisuuden toimintaryhmä (European Cybercrime Task Force, EUCTF) perustettiin Europoliin vuonna 2010. Sen on tarkoitus toimia foorumina verkkorikoksia koskevaa rikostutkintaa ja syytteeseenpanoa johtaville tahoille. Verkkorikollisuuden toimintaryhmä auttaa kehittämään ja edistämään EU:n yhtenäistettyä verkkorikollisuuden torjunnan lähestymistapaa sekä puuttumaan verkkoteknologian avulla tehdyistä rikoksista aiheutuviin ongelmiin. Europol jatkaa myös suhteiden ja yhteistyön kehittämistä yrityksiin ja korkeakouluihin, sillä näillä on merkittävä asema verkkorikollisuuden suhteen ja tutkimuksessa. Uusia strategioita otetaan käyttöön yhteistyön vahvistamiseksi.

Tukholman ohjelman tavoitteena on luoda Euroopan unionin 500 miljoonalle kansalaiselle yhteinen oikeuteen ja turvallisuuteen perustuva alue, ja osana tätä ohjelmaa Europolia on kehotettu vauhdittamaan verkkorikollisuutta koskevaa strategista analyysia. Useista päätelmistä ja aloitteista on sovittu verkkorikollisuutta tehokkaasti torjuvan yhtenäisen strategian määrittämiseksi. Tämä toteutetaan tavalla, joka soveltuu torjumaan näillä keinoin toteutettuja moninaisia rikoksia, kuten seksuaalista väkivaltaa ja lasten seksuaalista hyväksikäyttöä esittäviä kuvia, terrorismia, elektronisiin verkkoihin tehtyjä hyökkäyksiä, petoksia ja identiteettivarkauksia.

Edistääkseen eurooppalaisen verkkorikollisuuskeskuksen strategista suunnittelua Europol laatii internetiä hyödyntävää järjestäytynyttä rikollisuutta koskevan uhka-arvion (iOCTA), joka julkaistaan vuonna 2011.

3.8.2 Europolin verkkorikollisuusfoorumi

Europolin toteuttama nykyinen verkkorikollisuusfoorumi perustuu kolmeen pilariin:

- Verkkorikollisuuden online-ilmoitusjärjestelmä (I-CROS): kyseessä on jäsenvaltioiden ja Europolin kolmansien osapuolien kansallisten online-ilmoitusjärjestelmien eurooppalainen keskus, jossa kaikki internetin välityksellä ilmoitetut rikokset voidaan raportoida ja niitä koskevat tiedot voidaan jakaa tarvittaessa Euroopan laajuisesti.
- Asiaa koskeva Europolin analyysitietokanta, joka koskee taloudelliseen hyötyyn tähtäävää, internetiä ja tietotekniikkaa hyödyntävää järjestäytynyttä rikollisuutta. Painopiste on verkkorikollisuutta harjoittavien ryhmien tunnistamisessa ja mahdol-

lisessa hajottamisessa. Yleensä verkkorikollisuudessa on kyse tietojärjestelmiin tai verkostoihin kohdistetuista hyökkäyksistä. Tarkemmin sanottuna rikoksiin liittyy haittaohjelmien kehittämistä, hakkerointia, identiteettivarkauksia ja monimutkaista verkkourkintaa sekä verkkokauppaan kohdistuvia hyökkäyksiä. Analyysitietokanta on yksi vastaus EU:n jäsenvaltioiden pyyntöön saada apua verkkorikollisuuden kansainvälisessä torjunnassa.

- Internetin rikosteknisen tutkinnan asiantuntijafoorumi (I-FOREX): kyseessä on sivustopohjainen väline, joka sisältää kaiken tiedon, joka ei liity henkilötietoihin tai operatiivisiin tietoihin, jotka sisältyvät kahteen edellä mainittuun pilariin. I-FOREX-foorumiin sisältyvä tieto liittyy lähinnä poliisin parhaisiin käytäntöihin ja koulutukseen, ja se auttaa rikostutkijoita pitämään tekniset taitonsa ajan tasalla.

3.9 Immateriaalioikeusrikokset

Immateriaalioikeuksien loukkaamisella tarkoitetaan kahteen tunnustettujen ja suojattujen immateriaalioikeuksien päätyyppiin kohdistuvia loukkauksia. Ensimmäinen liittyy teollisoikeuksiin ja kattaa monia aloja, kuten erottavat tunnukset (tavaramerkit), patentit ja mallit (väärentäminen). Toinen liittyy kirjallisten teosten ja taideteosten, kuten elokuvien, musiikin ja ohjelmistojen, tekijänoikeuksiin (luvaton jäljentäminen). Väärentäminen liittyy teollisoikeuksien loukkaamiseen, kun taas luvaton jäljentäminen liittyy tekijänoikeuksien loukkaamiseen.

Luvattoman jäljentämisen rinki

Belgian liittovaltion poliisin Brysselin tietotekniikkarikosyksikkö johti kansainvälistä rikostutkintaa, jonka kohteena oli elokuvien luvatonta jäljentämistä harjoittava verkosto. Syyskuussa 2010 Europol ja Eurojust toteuttivat yhteisiä toimia, joiden tuloksena pidätettiin 15 henkilöä ja takavarikoitiin 49 palvelinta 12 EU-maassa ja yhdessä EU:n ulkopuolisessa maassa. Rikollisryhmän harjoittamasta luvattomasta jäljentämisestä arvioitiin aiheutuvan alalle noin 30 miljoonan euron tappiot vuodessa.

Huipputekniikkaan liittyviä rikoksia tutkiva Europolin yksikkö ja analyysiryhmä järjestivät operatiivisia kokouksia Europolissa parhaan strategian määrittämiseksi. Kyseessä on hyvin tekninen ala, joten palvelimille ja kovalevyille tallennetun digitaalisen todistusaineiston suojaaminen oli tärkeää, eli samanaikainen toiminta oli keskeinen tekijä operaation onnistumiseksi. Operaatiopäivänä asianosaisten 13 maan yhteyshenkilöt käyttivät Europolin operatiivista tilaa reaaliaikaiseen tietojenvaihtoon ratsian aikana.

Uusimpien tietojen mukaan vuonna 2009 tullin haaviin jäi EU:n rajoilla 118 miljoonaa väärennöstä ja luvatonta jäljennöstä, jotka liittyivät 43 500 tapaukseen. ([7]) Näihin lukuihin eivät sisälly EU:n sisäiset takavarikoinnit eivätkä muiden lainvalvontaviranomaisten, kuten poliisin ja tulliviranomaisten, tekemät rikostutkinnat. Niihin eivät sisälly myöskään EU:ssa valmistetut väärennetyt tuotteet. Väärentämisestä ja luvattomasta jäljentämisestä EU:n sisämarkkinoilla saatavissa olevien tilastotietojen ja muiden tietojen laatua ([8]) parantamaan on perustettu väärentämisen ja piratismin eurooppalainen seurantakeskus.

([7]) Tilastotiedot julkaisi Euroopan komission verotuksen ja tulliliiton pääosasto 7. heinäkuuta 2009.

([8]) http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/observatory/index_en.htm

Väärentäminen ei kohdistu enää vain luksustuotteisiin. Siitä on tullut maailmanlaajuinen ongelma, joka koskee kaikenlaisia tuotteita, kuten monenlaisia hyödykkeitä savukkeista vaatteisiin ja asusteisiin sekä tuotteita, jotka saattavat vaikuttaa terveyteen ja turvallisuuteen, kuten elektronisia laitteita, juomia, elintarvikkeita ja lääkkeitä.

Väärentäminen ja luvaton jäljentäminen voivat aiheuttaa vakavaa haittaa yhteiskunnalle, taloudelle ja kuluttajille. Ne vaikuttavat lailliseen liiketoimintaan vähentämällä myyntiä ja tuloja, ja sitä kautta ne vaikuttavat innovointiin, investointiin ja tutkimus- ja kehittämistyöhön varattuihin varoihin. Ne kannustavat vilpilliseen kilpailuun, sillä väärentäjät eivät välitä laillisia yrityksiä koskevista laeista, asetuksista, säännöistä, veroista eivätkä maksuista. Näin ne vaikuttavat työllisyyteen ja vähentävät veroista ja maksuista saatuja valtion tuloja. Mikä ehkä vieläkin pahempaa, väärentäminen voi aiheuttaa merkittävää vaaraa kuluttajien terveydelle ja turvallisuudelle, sillä esimerkiksi sellaisia tuotteita kuin elektronisia laitteita, juomia, elintarvikkeita, lääkkeitä ja leluja on kaikkia väärennetty.

VÄÄRENNETYT TORJUNTA-AINEET

Vuoden 2010 tapaukseen liittyi väärennettyjen ja mahdollisesti vaarallisten kemikaalien laitonta valmistusta, jakelua ja toimitusta. Kemikaalit oli tarkoitettu elintarvikkeiden ja maaperän käsittelyyn ja muuhun maatalouden käyttöön. Tutkinnan tuloksena Saksan viranomaiset takavarikoivat 28 tonnia väärennettyjä torjunta-aineita, joista olisi saattanut aiheutua vakavaa haittaa kansanterveydelle. Takavarikoinnin seurauksena Europol antoi varoituksen, joka perustui muissa jäsenvaltioissa aiempien tapausten yhteydessä asianosaisilta kemikaaliluvanhaltijoilta kerättyihin tiedustelutietoihin. Europol toimitti analyysiraportit ja järjesti operatiivisen kokouksen asianomaisten maiden kanssa.

Europolin antamalla varoituksella tiedotettiin myös lainvalvontaviranomaisille tämänkaltaisen tuotteen käsittelyyn liittyvistä vaaroista, sillä väärennetyn kemikaalin leimahduspiste oli vain 24 celsiusasteessa.

Europolin keräämien tiedustelutietojen ja todisteiden perusteella järjestäytyneet rikollisryhmät osallistuvat väärennettyjen hyödykkeiden laittomaan kauppaan ja vähemmässä määrin myös luvattomaan jäljentämiseen. Laittomasta toiminnasta saatavat valtavat rahamäärät ja seuraamusten ja nostettujen syytteiden pieni määrä tällä alalla ovat tarjonneet rikollisjärjestöille tilaisuuden tehdä huomattavaa voittoa, jolla puolestaan tuetaan muuta rikollista toimintaa. Yhteyksiä löytyy laittomaan maahantuloon, rahanpesuun, salakuljetukseen, huumausainekauppaan ja lahjontaan.

VÄÄRENNETYT MOOTTORIKÄYTTÖISET TYÖKALUT

Tämän operaation kohteena olivat italialaiset järjestäytyneet rikollisverkostot, jotka kauppasivat vaarallisia väärennettyjä tavaroita, kuten moottorikäyttöisiä työkaluja ja latureita.

Toukokuussa 2010 EU:n seitsemän jäsenvaltion lainvalvontaviranomaiset toteuttivat yhdessä Europolin ja Eurojustin kanssa suuroperaation tätä rikollisverkostoa vastaan.

Napolin mafianvastainen syyttäjäntoimisto koordinoi operaatiota, jossa talousrikollisuutta torjuva Guardia di Finanza pidätti yhdeksän henkilöä ja takavarikoi materiaalia ja omaisuutta yli 16 miljoonan euron arvosta. Kyseinen operaatio oli viimeinen mittavaan kaksivuotiseen rikostutkintaan kuuluneista toimista. Aiemmissa toimissa oli tehty 60 pidätystä ja Belgiassa, Saksassa ja Ranskassa 143 varastotilaan tehtyjen kotietsintöjen aikana oli takavarikoitu 800 tonnia väärennettyjä tuotteita 12 miljoonan euron arvosta. Yhteensä 20 EU-maata ja kolme EU:n ulkopuolista maata osallistuivat tähän monen viranomaisen yhteiseen tutkintaan.

3.10 EU:n alv-petokset

Yhteisön sisäisessä kaupassa tapahtuva ketjupetos (MTIC) on eräs järjestetty, kehittynyt veropetoksen muoto, jota harjoittavat rikolliset kiertävät EU:n jäsenvaltioiden arvonlisäverojärjestelmiä. Ylikansallisessa yhteisön sisäisen kaupan alv-petoksessa on osallisena vähintään kaksi jäsenvaltiota.

Ketjupetoksia tekevät järjestäytyneet rikolliset, jotka muodostavat toisiinsa yhteyksissä olevien yhtiöiden ja yksittäisten henkilöiden järjestelmän ja käyttävät samalla hyväkseen kansallisten verojärjestelmien erityispiirteitä peitelläkseen osallistujien välisiä todellisia yhteyksiä. Alv-petoksiin osallistuvat toimijat, jotka ovat alun perin vastuussa verovahingosta (valeyritykset, ”missing traders”), toimivat vain lyhyen aikaa, joskus ainoastaan viikkoja, ennen katoamistaan.

Euroopan komissio arvioi, että alv-petoksista aiheutuu jäsenvaltioille vuosittain noin 60 miljoonan euron tappiot. Rajat ylittävät eli ylikansalliset alv-petokset vaikuttavat kuitenkin Euroopan unionin taloudellisten etujen ohella myös lailliseen liiketoimintaan, millä voi puolestaan olla kielteistä vaikutusta työllisyyteen. Lisäksi alv-petoksista saatavilla tuloilla voidaan rahoittaa muuta rikollista toimintaa, esimerkiksi savukkeiden salakuljetusta tai huumausainekauppaa. Järjestelmät perustuvat joko näennäisiin tai todellisiin ketjutapahtumiin, joissa samat hyödykkeet myydään uudelleen useita kertoja. Tästä syystä siitä käytetään usein nimitystä alv-ketjupetos.

Perinteiset tavaroihin perustuvat ketjupetokset, joihin liittyy sellaisia hyödykkeitä kuin matkapuhelimia, tietokonesiruja tai arvometalleja, eivät ole enää ainoa huolenaihe. Nähtävissä on ollut selvä siirtyminen palvelukaupan ketjupetoksiin, sillä petosten tekijät ovat osoittaneet olevansa kiinnostuneita aineettomista hyödykkeistä, ja ne ovat ulottaneet rikollisen toimintansa ympäristö- ja energiamarkkinoille.

Suuria alv-petoksia on havaittu päästöoikeuksien eli EU:n päästöoikeuksien (EUA) kaupassa. Europol arvioi, että päästöhyvityspetoksista aiheutuneiden tappioiden määrä kesäkuusta 2008 joulukuuhun 2009 oli noin 5 miljardia euroa. Europol onkin perustanut asiaan liittyvän hankkeen koordinoidakseen jäsenvaltioiden rikostutkintoja ja tarjotakseen foorumin tällaista kauppaa koskevien tiedustelutietojen nopealle vaihdolle.

Yhteisön sisäisessä kaupassa tapahtuvia ketjupetoksia (MTIC) koskeva Europolin analyysihanke on ainoa EU:n laajuinen tietokanta, johon voidaan tallentaa ketjupetoksiin liittyviä rikostietoja. Siitä onkin tullut pääasiallinen viitelähde lainvalvontaoperaatioissa. Europoliin tallennettujen tietojen avulla voidaan laatia selkeä kuva tästä rikollisuuden alasta ja eritellä ilmeisimmät rikoksen kohteet. Europolista on tullut rajat ylittävien ketjupetosten ja siihen liittyvien rikosten torjunnan huippuosaamisen keskus.

Operaatio Blue Sky

© Guardia Civil

Maaliskuussa 2010 Espanjan santarmit (Guardia Civil) tekivät pidätyksiä ja kotietsintöjä viiden näennäisesti itsenäisen, päästöhyvityspetoksiin vahvasti sekaantuneen rikollisryhmän keskuudessa. Huhtikuusta marraskuuhun vuonna 2009 nämä ryhmät olivat saaneet Espanjassa tehdyistä petoksista 50 miljoonan euron tulot. Yhdeksän henkilöä pidätettiin ja 14 yhtiössä tehtiin kotietsinnät Madridissa, Marbellassa, Barcelonassa ja Valladolidissa. Kotietsinnöissä takavarikoitiin käteistä, tietokoneita ja asiakirjoja.

Pian sen jälkeen kun Europol oli saanut tiedon tapauksesta, laadittiin analyysiraportti, jossa selvitettiin espanjalainen valeyritys, "missing trader". Kyseinen yritys oli osa kansainvälistä ryhmää, jolla oli yhteyksiä useisiin MTIC-petoksia tekeviin ketjuihin, jotka olivat rikostutkinnan kohteena muissa EU:n jäsenvaltioissa. Europolin analyysiraporteissa esitettiin myös jäsenvaltioiden rekistereistä saadut yksityiskohtaiset tiedot kaikista asiaan liittyvistä eurooppalaisista päästöoikeustileistä ja näitä tietoja oli täydennetty kaikilla asiaan liittyvillä EU:n päästöoikeuksien osto- ja myyntitapahtumia koskevilla tiedoilla. Näin espanjalaiset rikostutkijat saivat tarvittavat tiedot siitä, mitä yrityksiä ottaa kotietsinnän kohteeksi operaatiopäivänä.

Europol käytti myös kenttäyksikköään rikostutkijoiden tiloissa operaatiovaiheessa. Näin rikostutkijat saivat tilaisuuden verrata petokseen osallisuudesta epäiltyjä yhtiöitä ja yksittäisiä henkilöitä koskevia tietoja "reaaliajassa" Europolin tietokantoihin.

Europol tukee Euroopan komission hallinnoimaa teknisen avun ohjelmaa (TAIEX) järjestämällä seminaareja, joiden tavoitteena on vahvistaa kokemusta ja hyviä käytäntöjä EU:n jäsenvaltioiden ja EU:n naapurimaiden lainvalvonta- ja syyttäjäviranomaisten keskuudessa. Yhteistyö EU:n ulkopuolisten maiden kanssa on tärkeää alv-petosten torjunnassa, sillä rikolliset "pesevät" laittomasti saamansa voitot usein EU:n ulkopuolella.

3.11 Rahanpesu

Europol tukee jäsenvaltioita rikollisen rahanpesutoiminnan ennaltaehkäisyssä ja torjunnassa, etenkin kun on kyse epäilyttävien maksutapahtumien analysoinnista ja muusta talouteen liittyvästä tiedustelusta.

Rikoshyötyyn erikoistunut Europolin yksikkö (ECAB) auttaa jäsenvaltioiden talousrikostutkijoita jäljittämään rikoksista saatuja tuloja, kun varat on piilotettu talousrikostutkijoiden toimivallan rajojen ulkopuolelle mutta Euroopan unionin sisälle.

Operaatio Shovel

Operaatio Shovel kohdistui erittäin väkivaltaiseen Irlannista käsin toimivaan järjestäytyneeseen rikollisryhmään, joka harjoitti ase- ja huumausainekauppaa eri puolilla Eurooppaa. Europol auttoi Irlantia, Yhdistynyttä kuningaskuntaa, Espanjaa ja Belgiaa jäljittämään ryhmän rikollisesta toiminnasta saatuja tuloja ja hajottamaan ryhmän rahanpesuverkoston.

Europolin toimittama analyysi auttoi lisäksi tunnistamaan järjestäytyneeseen rikollisryhmään yhteydessä olevia uusia henkilöitä. Vuonna 2010 saatiin uusia todisteita, ja vaikka ryhmän pääasiallinen liiketoiminta näytti siirtyneen Espanjaan, ryhmän ylemmän tason jäsenet jatkoivat rikollista toimintaansa muissa EU-maissa.

Maaliskuussa 2010 Europolin toimipaikassa järjestettiin operatiivinen kokous, jossa suunniteltiin suuroperaation käynnistämistä Irlannissa, Espanjassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Kokouksen jatkoksi Eurojustissa pidettiin koordinointikokous huhtikuussa asiasta vastaavien oikeusviranomaisten kanssa. Operaatio toteutettiin toukokuussa 2010. Europol laati useita analyysiraportteja, joissa käsiteltiin erilaisia rooleja rikollisryhmässä sekä ryhmän käytettävissä olevia varoja EU:ssa, Yhdysvalloissa ja Aasiassa, minkä lisäksi Europol antoi tehokasta tukea operaatiopäivänä käyttämällä samanaikaisesti kolmea kenttäyksikköä Irlannissa, Espanjassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Kenttäyksikköjä käytettiin virtuaalisina operaatiotiloina, joissa rikostutkijat pystyivät vaihtamaan turvallisesti tiedustelutietoja reaaliajassa.

Europolin kanavia pitkin vaihdettiin yli 600 tietoa. Asianosaisten maiden edustajat olivat paikalla läsnä. Hankkeeseen osallistui yli 700 rikostutkijaa, ja kolmessa maassa tehtiin 38 pidätystä lukuisien kotietsintöjen lisäksi. Tietokoneiden, kannettavien tietokoneiden, taskutietokoneiden ja muiden elektronisten laitteiden rikostekninen tutkinta on meneillään, ja jäsenvaltioiden rikostutkintaryhmät ovat analysoineet takavarikoitua materiaalia.

Europolissa toimii **CARIN-verkoston (Camden Assets Recovery Inter-Agency Network)** pysyvä sihteeristö. CARIN-verkosto on rikoshyötyyn erikoistuneiden oikeusalan ja lainvalvonnan asiantuntijoiden epävirallinen verkosto. Tällä hetkellä CARIN-verkostossa on 55 lainkäyttöaluetta rekisteröityinä jäseninä, mukaan luettuina kaikki 27 EU:n jäsenvaltiota ja yhdeksän kansainvälistä järjestöä. Kultakin lainkäyttöalueelta on nimetty yksi lainvalvonnan ja yksi oikeusviranomaisten yhteyshenkilö avustamaan rajat ylittävässä yhteistyössä, jolla pyritään rikoshyödyn jäljittämiseen, jäädyttämiseen, takavarikoimiseen ja menetetyksi tuomitsemiseen. Yhteyshenkilöt avustavat hyödyn takaisinperintää koskevissa yleisissä kysymyksissä omalla lainkäyttöalueellaan, mutta he antavat myös operatiivista tukea käytettävissä olevien oikeudellisten kanavien kautta.

Operaatio Dracula

Tämä operaatio kohdistui järjestäytyneisiin romanialaisiin rikollisryhmiin, jotka toimivat monissa EU-maissa (muun muassa Tanskassa, Saksassa, Espanjassa, Ranskassa, Italiassa, Itävallassa ja Ruotsissa) sekä Sveitsissä, Uudessa-Seelannissa ja Yhdysvalloissa. Romanian järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin tutkintaviraston (DIICOT) mukaan tämä rikollisrinki oli ollut toiminnassa vuodesta 2006, ja se oli julkaissut vilpillisiä tarjouksia internetissä. Rikollisverkostot olivat sekaantuneet monenlaiseen rikolliseen toimintaan, muun muassa huijaussivujen, laillisen eBay-verkkosivuston tai muiden huutokauppasivustojen kautta harjoitettuun kuvitteellisten tavaroiden myyntiin, verkkourkintaan, tekaistujen henkilöllisyystodistusten käyttöön pankkitilien avaamiseksi ulkomailla ja tekaistujen luottokorttien käyttöön internet-pokeripeleissä. Rahat otettiin uhreilta vastaan Western Union- ja MoneyGram-maksunvälityspalvelujen kautta, ja rikolliset täydensivät tätä avaamalla itse pankkitilejä. Uhreja on tunnistettu yli 800 ja rikosten kustannuksiksi arvioidaan lähes miljoona euroa.

Kyseessä oli yhteisoperaatio Tšekin, Ranskan, Romanian ja Yhdysvaltojen poliisin välillä. Pääratsiat ja pidätykset tapahtuivat Romaniassa. Europolin kenttäyksikkö ja asiantuntija lähetettiin Tšekkiin. Ensimmäistä kertaa käytössä oli Europolin satelliittikenttäyksikkö. Tšekissä operaatioon osallistui ratsioiden aikana yli 150 poliisia, kotietsintöjä suoritettiin kymmenittäin ja yhteensä 31 epäiltyä pidätettiin.

Europolin operatiivisen kenttätuen avulla havaittiin kahdeksan paikkansapitävää vastaavuutta sekä Europolin tietojärjestelmässä että hakemistojärjestelmässä suoritettujen hakujen avulla. Tšekin poliisille toimitettiin sitä varten kootut tiedustelutiedot, joita käytettiin lisätodisteina pyydettäessä oikeutta määräämään yhden epäillyistä tutkintavankeuteen.

4 Europolin toimialue

4.1 EU:n jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaiset

Europol on suorassa yhteydessä 24 tuntia päivässä viikon jokaisena päivänä EU:n 27 jäsenvaltiossa sijaitseviin Europolin kansallisiin yksikköihin. Sanomia ja rikostietoja voidaan vaihtaa jatkuvasti Europolin toimipaikassa sijaitsevien yhteystoimistojen ansiosta. Se on erittäin tärkeä ja tehokas tapa pitää yllä yhteyttä jäsenvaltioiden noin 2 miljoonan lainvalvontaviranomaisen ja – mikä tärkeintä – kaikkien Europolin tuesta operaatioissaan mahdollisesti hyötyvien rikostutkijoiden kanssa sekä tukea heitä.

Kun Tanska sulki vähitellen kaikki kahdenväliset EU:n yhteystoimistot, se päätti vuonna 2010 keskittää lainvalvontayhteistyön tapahtuvaksi Tanskan Europolin kansallisen yhteystoimiston kautta.

Europolin kansalliset yksiköt ja EU:n jäsenvaltioiden toimivaltaisten lainvalvontaviranomaisten lukumäärä

4.2 Europolin ulkoinen yhteistyö

Europol tekee yhteistyötä useiden EU:n kumppanien, kolmansien maiden ja järjestöjen kanssa. Tietojenvaihto näiden yhteistyökumppanien kanssa perustuu yhteistyösopimuksiin. Kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön luonne määräytyy kahdentyyppisten sopimusten perusteella. Strategisten sopimusten nojalla kaksi osapuolta voivat vaihtaa kaikkia tietoja henkilötietoja lukuun ottamatta, ja operatiivisten sopimusten nojalla myös henkilötietojen vaihto on sallittua.

Europol-yhteistyö on erittäin tärkeää EU:n jäsenvaltioiden ja EU:n ulkopuolisten lainvalvontaviranomaisten ja yhteistyökumppaneina olevien muiden EU:n virastojen ja laitosten välillä.

Europol tekee tällä hetkellä yhteistyötä 17 EU:n ulkopuolisen maan, yhdeksän EU:n elimen ja viraston ja kolmen muun kansainvälisen järjestön, myös Interpolin, kanssa. Tämä leimaa monilla tavoin Europolin operatiivista työtä.

Europol jatkoi edellisten vuosien tavoin tiivistä yhteistyötä muiden vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alalla toimivien EU:n erillisvirastojen kanssa. Vuonna 2010 Europol johti oikeus- ja sisäasioiden alan erillisvirastojen välistä yhteistyötä; tämä tehtävä vaihtuu kiertävällä periaatteella. Tässä tehtävässä Europolin johtaja isännöi vuosittain järjestettävää oikeus- ja sisäasioiden alan erillisvirastojen päälliköiden kokousta Europolissa 26. marraskuuta 2010. Kokoukseen osallistuivat Euroopan poliisiakatemia CEPOL, Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus EMCDDA, Euroopan oikeudellisen yhteistyön yksikkö Eurojust, Euroopan unionin perusoikeusvirasto FRA, Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto Frontex, EU:n tilannekeskus SitCen sekä Euroopan komission, neuvoston pääsihteeristön ja neuvoston puheenjohtajina toimineiden Belgian ja Unkarin edustajat. Virastojen johtajat keskittyivät parantamaan virastojen välistä yhteistyötä Lissabonin sopimuksen tultua voimaan, ja kokouksessa käsiteltiin esimerkiksi demokraattista valvontaa ja talousarvioasioita.

Virastojen välinen yhteistyö sai vuonna 2010 uutta pontta puheenjohtajavaltio Ruotsin pyynnöstä. Pyyntö koski sitä, että CEPOL, Eurojust, Europol ja Frontex laatisivat yhdessä arvioinnin senhetkisestä yhteistyöstään ja ehdottaisivat konkreettisia toimia yhteistyön parantamiseksi. Sisäisen turvallisuuden pysyvälle komitealle (COSI) esitettiin kaksi raporttia, joita toteutetaan nyt parhaillaan niiden hyväksymisen jälkeen. Tämä saataneen päätökseen vuoden 2011 loppuun mennessä. Ehdotukset liittyvät kahdenväliseen ja monenväliseen yhteistyöhön, ja ne koskevat yhteisiä kysymyksiä, esimerkiksi operatiivista yhteistyötä, hallintoa ja ulkosuhteita, tutkimusta ja kehitystyötä, koulutusta sekä tiedottamista.

Myös COSI:n perustaminen on lisännyt yhteydenpitoa ja operatiivista koordinointia EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan erillisvirastojen välillä. COSI laati EU:n sisäisen turvallisuuden tilaa koskevan yhdistetyn asiakirjan ”The state of internal security in the EU”, joka perustui kolmeen strategia-asiakirjaan: Europolin järjestäytynyttä rikollisuutta koskevaan uhka-arvioon (OCTA), EU:n terrorismin tilannetta ja suuntauksia koskevaan raporttiin (TE-SAT) sekä Frontexin vuosittaiseen riskiarvioon (ARA). Tällaisen yhteisen uhka-arvion uskotaan olevan tärkeä koordinoinnin tehostamiseksi asianomaisten virastojen välillä.

© Fotolia

5 Katsaus tulevaan

5.1 Strategia ja tavoitteet

Europol on käännekohdassa kehityksessään, ja se on valmis ottamaan paikkansa keskeisenä toimijana EU:n lainvalvonnan alalla. Lähitulevaisuudessa Europolin strategia muodostaa viitekehyksen sen päivittäiselle toiminnalle, jotta varmistettaisiin mahdollisimman hyvä tuki EU:n lainvalvontayhteistyölle.

© Euroopan komissio

Kunnianhimoisen strategiansa mukaan Europol tarttuu edessä oleviin merkittävimpiin haasteisiin ja käyttää samalla kaikki tilaisuudet hyväkseen kehittyäkseen edelleen ja ollakseen konkreettisesti hyödyksi. Strategia ohjaa Europolia saavuttamaan päätavoitteensa suunnitelman mukaisesti tarjoamalla ainutlaatuisen valikoiman operatiivisia palveluja EU:lle kolmella pääalalla:

- **Europol toimii pääasiallisena EU:n tukikeskuksena lainvalvontaoperaatioissa.**
  Europolin hallussa olevien tietojen operatiivista arvoa pyritään nostamaan mahdollisimman paljon ja analyysien ja muiden operatiivisten palvelujen tarjoamista pyritään rationalisoimaan. Europol asettuu johtavaan asemaan tehostaakseen yhteistyötä virastojen ja lainvalvonnan yhteistyökumppaneiden, myös Eurojustin ja Interpolin, välillä.
- **Europolista tulee rikoksia koskevan tiedon keskus Euroopan unionissa.**
  Jäsenvaltioiden välinen koordinointi on tärkeää tiedoissa yleisesti olevien aukkojen ja merkittävimpiä rikolliskohteita koskevan rikostutkinnan yhteisten painopisteiden määrittämiseksi, ja sitä vahvistetaan. Europolin ainutlaatuiset valmiudet tarjoavat sille tilaisuuden laajentua EU:n keskeisenä ”tietokeskuksena”, joka pystyy ratkomaan näitä kysymyksiä ja rakentamaan tietofoorumin, jolla voidaan tehostaa operatiivisia toimia keskeisiin turvallisuusuhkiin vastaamiseksi. Europolin suojatun tiedonvaihtoverkkosovelluksen kehittäminen tuo Europolin lähemmäs lainvalvonnan ”eturintamaa”.
- **Europolia kehitetään edelleen EU:n lainvalvonnan asiantuntijakeskuksena.**
  Europolissa käytetään uutta innovointiin ja parhaisiin käytäntöihin perustuvaa teknologiaa ja annetaan laadukasta koulutusta erikoisaloilla, kuten euron väärentämisen, terrorismin ja huumelaboratorioiden hävittämisen, alalla.
  Europol täyttää tiedoissa ja asiantuntemuksessa olevat aukot kehittämällä ja levittämällä parhaita käytäntöjä ja avustamalla jäsenvaltioita tarjoamalla tukea, neuvontaa ja tutkimusta koulutuksen, teknisen tuen, rikosten ehkäisemisen, teknisten ja rikosteknisten menetelmien ja analyysien sekä rikostutkintamenettelyjen alalla.

5.2 Tulevaisuudennäkymät

Europolin asema EU:ssa on parantunut Lissabonin sopimuksen, Europolin uuden oikeudellisen aseman (Europolia koskeva neuvoston päätös) ja sen oman uuden strategian ja parantuneiden valmiuksien ansiosta. Kaiken tämän ansiosta Europolista on tullut ainutlaatuinen yhteistyökumppani jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille ja merkittävä vaikuttaja EU:n päätöksentekomenettelyssä.

Demokraattinen valvonta on yksi Europolille merkittävistä aiheista. Vuonna 2011 tällä alalla saatetaan tehdä lisää parannuksia Euroopan komission vuonna 2010 antaman tiedonannon ([9]) perusteella. Kansallisista parlamenteista ja poliisiasioista vastaavista Euroopan parlamentin valiokunnista muodostettavan pysyvän yhteisen tai parlamenttien välisen

([9]) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle menettelytavoista, joilla Euroopan parlamentti valvoo Europolin toimintaa yhdessä kansallisten parlamenttien kanssa (KOM(2010) 776 lopullinen).

foorumin perustaminen on yksi tiedonannon pääehdotuksista. Komissio pyrkii myös lisäämään Europolin avoimuutta vahvistamalla yhteydenpitoa Euroopan parlamenttiin ja kansallisiin parlamentteihin siten, että niille toimitetaan tärkeät Europolin tulokset säännöllisin väliajoin. Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnassa käytävä keskustelu Europolin monivuotisesta strategiasta ja vuotuisesta työohjelmasta voisi olla toinen osa tätä uutta lähestymistapaa. Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan opintomatka Europolin toimipaikkaan kesäkuussa 2010 on jo yksi käytännön esimerkki Europolin demokraattisen vastuuvelvollisuuden ja avoimuuden vahvistamisesta. Vastaavia opintokäyntejä pidetään tärkeänä välineenä, jonka avulla voidaan selittää ja edistää Europolissa piilevää potentiaalia keskittymällä sen operatiivisiin välineisiin, tiedustelutietojen analyysiin ja vankkaan tietosuojajärjestelmään.

EU:n johtavana lainvalvontavirastona Europolin tavoitteena on etsiä jatkossa uusia mahdollisuuksia rationalisoida järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa. Tällaisia uusia tilaisuuksia on jo havaittu, ja ne edellyttävät seuraavaa:

- Kehitetään verkkorikollisuutta koskevaa EU:n lainsäädäntöä, jotta rikostutkintaa voidaan tehostaa esimerkiksi Europolissa tarjolla olevalla EU:n keskitetyllä asiantuntemuksella ja resursseilla.
- Parannetaan terrorismin rahoituksen analysointia EU:n ohjelmalla, josta saadaan lisäarvoa lainvalvontaan, ja varmistetaan samalla, että EU:n tietosuojavaatimuksia noudatetaan.
- Tutkitaan mahdollisuuksia parantaa yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa, niin että asiantuntemus saadaan kattavammin käyttöön esimerkiksi verkkorikollisuuden, rahanpesun ja immateriaalioikeusrikosten alalla.
- Saadaan lainvalvontaviranomaiset eri puolilla EU:ta ratkomaan yhteisiä ongelmia yhtenäisellä tavalla.

Näiden uusien toimintalinjojen tarjoamista mahdollisuuksista huolimatta Europolin päätarkoituksena on edelleen tukea EU:n lainvalvontayhteisöä, jotta lähinnä järjestäytynyt rikollisuus ja terroristiryhmät saataisiin pysäytettyä ja hajotettua. Tämä painopiste ei ole muuttunut eikä muutu jatkossakaan, mutta koko lainvalvontayhteisön on jatkettava innovatiivisten toimintalinjojen, välineiden ja taktiikan soveltamista, jotta se pysyisi yleismaailmallisen kehityksen tahdissa ja olisi askeleen edellä rikollisia.

© Euroopan komissio

Rikollisen toiminnan kehittyessä jatkuvasti pelkästään paikalliset tai kansalliset yritykset järjestäytyneen rikollisuuden ja kansainvälisen terrorismin torjumiseksi olisi tuomittu epäonnistumaan. Näin ollen Europolilla on yhdessä EU:n jäsenvaltioiden ja kumppaniorganisaatioiden kanssa yhä merkittävämpi asema EU:n sisäisen turvallisuuden turvaamisessa. Kun Europolista tulee vahvempi, rikostutkinnan onnistumisaste kasvaa ja EU:n kansalaisia pystytään suojelemaan paremmin vakavan kansainvälisen rikollisuuden ja terrorismin uhkilta.

Europol-katsaus
Yleiskertomus Europolin toiminnasta
Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto
2012 – 60 s. – 21 x 29,7 cm

ISSN 1681-1550
ISBN 978-92-95078-07-9
doi:10.2813/23483

QL-AB-11-001-FI-N

Julkaisutoimisto